

257
184

N
O
H
660

EMBLEMATA MORALIA,

SCRIPTA
QUONDAM HISPANICE

A

JOHANNE de BORIA,
LATINITATE AUTEM DONATA

A

L. C. C. P.

BEROLINI

Sumptibus JOHANN. MICHAEL. RUDIGERI.
Stanno ULRICI LIEBPARTI, Typ. Elector. Anno. clō. lōc. XCVII.

EMBLEMATA

MORALIA

QUONDAM HISPANICI

IOHANNES DE BORTA

IN AETERNITATE AUTEM DONATA

BEROLINI

JOHANNES MICHAEL RUDIGER

af

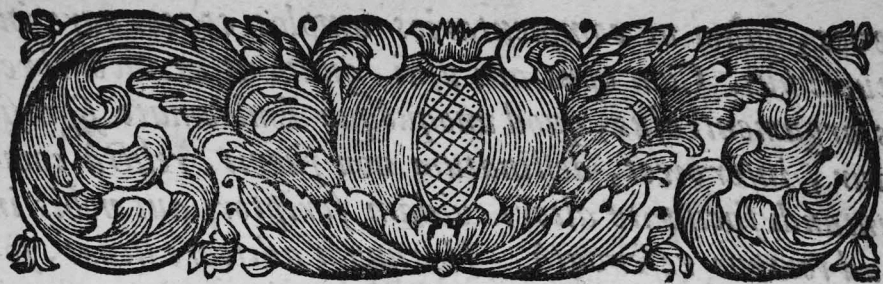
BIBLIOPOLA LECTORI

S. D.

Ujus Viri tibi, Lector benevole, Emblemata nunc offerimus: illius vix forte nomen antea audisti. Fuit enim JOHANNES ille de BORIA clarus domi, ac Patriæ Regique suo perutilis; amplum namque atque honoratum locum in aula PHILIPPI II. Hispaniarum Regis obtinuit: sed nobis tamen, qui & locorum Regionumque intervallo & moribus, sermoneque ab illis populis quam longissime disjungimur, naud multo magis notus est, quam plerique magni illius gentis viri; quos ne vixisse quidem scimus, quum eorum virtute tantæ regiones sint illustratæ. Adeo angustis terminis illa Virtutis humanæ fama circumcluditur: quam & immortalem & infinitam dicere solemus. Mihi faciendum proinde

proinde putavi, Lector benevole, ne solis Hispanis *JOHANNES* ille *de BORJA* laudaretur: præsertim cum & mereri id illius ingenium videretur, meque id facturum cum tuo fructu putarem. Habes ergo hic elegantissimas humanorum casuum & errorum, tum & virtutum & morum magines: quas ille variarum occasione rerum effinxit. Editus est iste liber quondam Hispanice, neque facile in nostris regionibus invenitur. Sed quum & visus quibusdam, & imprimis probatus esset, atque incidisset etiam ante annos aliquot in manus magni cujusdam viri, & cum sua virtute, generosaq; majorum fama, (*CAMERARII* fuerunt) tum Regum exterorum, & Germaniæ Principum amore ministeriisque illustris: ipse ille in linguam latinam e Castellana hunc transfudit. Atque hæc illa est versio: de qua cum consideremus fore, ut & ipsa per se tibi placeret; tum id dedimus operam, ut iconismis quoque æneis, quam posset, nitidissimis splenderet. Atque hoc etiam nostrum studium te probaturum mihi promitto. Quod si facies, addes profecto nobis calculus, reddesque nos & de te & de communi re literaria bene merendi tanto studiosiores. Vale.

LECTORI.

Quanquam Leges, quas recentiores quidam Auctores, de ratione conscribendi Emblemata, in publicum emisérunt, tam rigidae sint, quam ipsis eas condere visum est, dum prioribus Legibus aliqua adjunxérunt atque ex illis, quaedam pro beneplacitò sustulérunt, non ideò tamen mihi visae sunt ad observationem sui, nisi quatenus rationi consentaneae sunt, quenquam obligare, cum neque auctoritas neque antiquitas auctorum tanta esse possit, ut non jurare in verba eorum piaculum sit, ipsique Legislatores isti in Emblematibus, quae ediderunt, eadem, quam edixerunt, exactitudine ac rigore Leges suas minimè observaverint. Visum est mihi, de hac re Lectorem commonefacere, ut, siquidem in hoc opere quaedam contra Leges istas admissa notaverit, intelligat, non ideò Leges istas servatas non fuisse, quòd ignorentur, sed quòd antiquos imitandos esse hac in re statuerimus. In declaratione sive Explicatione Emblematum magis laboravimus, ut essemus breves,

breves, quàm ut commentarios amplos coacervare instituerimus. Cùm opus alii usui, quàm ut in vicem brevis argumenti ejus, quod unoquôque Emblemate significatur, inserviret, destinatum non fuerit, relictâ commentandi facultate alteri cuidam scriptori aut nobis in aliud tempus reservatâ. Hoc unum adjicere liceat, solere eos, qui de hâc materiâ scribunt, ingenuè profiteri, tantam difficultatem in rectè conficiendô Emblemate & attingendô scopô existere, ut id assequi magis bonæ fortunæ, quàm ulli rei alii tribuendum sit, ac si quidem hoc de Emblemate unô verum sit, extra culpam atque oppidò excusatus erit, qui, dum plura depromit, in unô aliquô impingit. Finis atque intentio nostrâ fuit, prodesse in aliquô lecturis, cùm materia, quæ tractatur, bonos mores concernat, quos rectè formatos, quàm maximè integros conservari, tanti nostrâ interest.]

EMBLEMATA MORALIA,

PER

JOANNEM de BORJA.

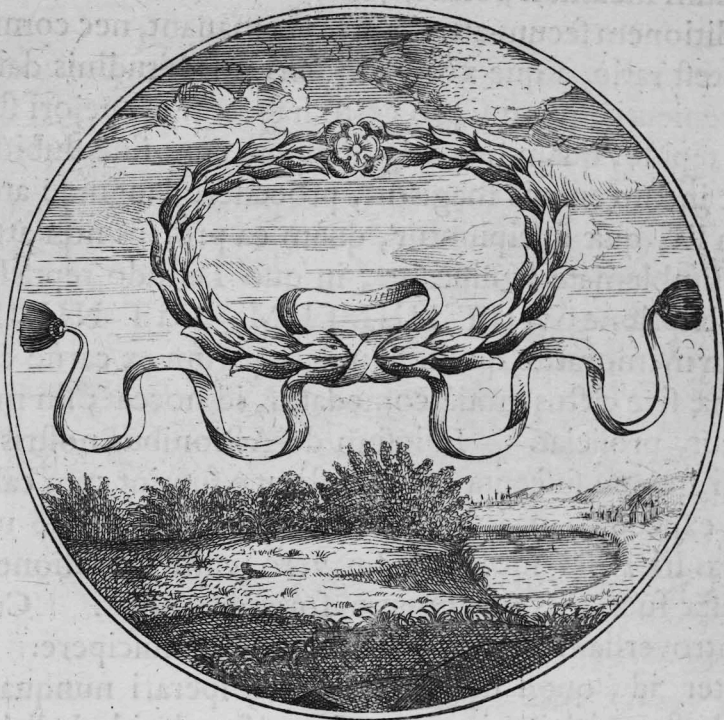

I.

MERUISSE SATIS.

Sicuti Viro Prudenti in suâ, quam sustinet, calamitate præcipuo solatio esse debet, culpâ carere, quamvis pœnam patiat, cum maxima culpæ pœna sit, culpæ esse affinem; Ita illud potissimum expendi, atque is nobis labor esse debet, ut Virtutis præmia mereri studeamus (id quod per *Coronam Lauream* in hoc Emblemate designatur) etiam si ea non semper in hac vita consequamur, cum ipsum Mereri tantum, præmium sit ac merces, cujus gratiâ vita secundum Virtutem est instituenda. Ac quod hîc per *Coronam Lauream* atque inscriptionem Emblematis, MERUISSE SATIS, significatur, id eò tendit, ut quamvis non reponatur gratia sufficiens præstitis servitiis, pro dignitate & meritis ejus, qui præstitit, non ideò laborem is merendi præmium illud & Coronam intermittere, sed sufficere debeat ei id ipsum, quod mereatur, cum hoc omninò partium ipsius & officii sit, ac in eo præcipuè Voluptatis summa consistat, non in fruitione ipsâ præmii ac gratiæ, quam fortè non mereretur. Quantò enim major est Honor & gratia facti, tantò quoque major foret infamia, quæ eum maneret, si eò conspectior in eo appareret defectus meriti, ad obtinendum locum, in quo collocatus fuerit.

AUT MILITUM, AUT NIHIL.

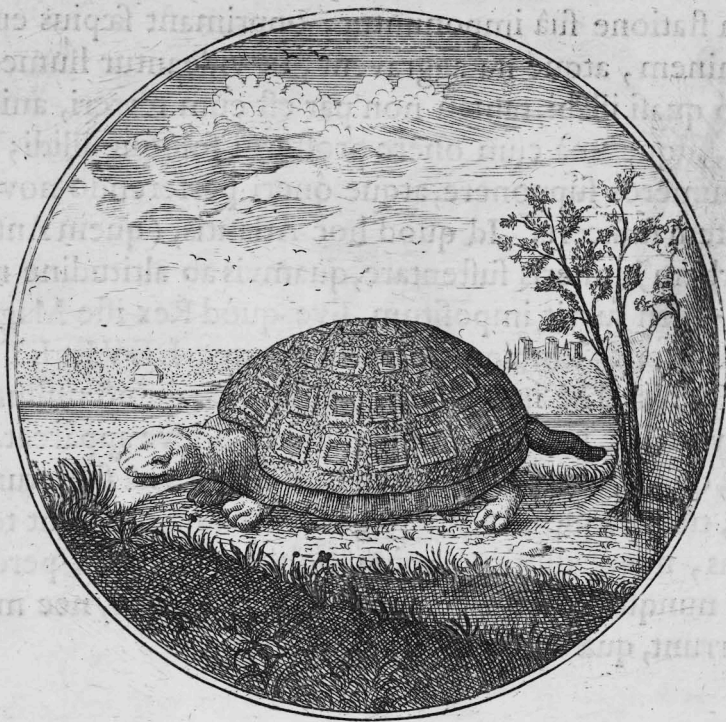

*Præmia Virtuti si debita fortè negantur,
Nolito irasci, sit meruisse satis.*

AUT MULTUM, AUT NIHIL.

Cum inertiâ & tepore facere id, quod unicuique faciendum incumbit, fons est, ex quo eventûs, ruinam ac perditionem secum attrahentes promanant, nec commodius iniri potest ratio, atque æstimatio fieri magnitudinis damni inde provenientis, quàm si pro certô habeatur, in peiori statu esse ea, quæ tepidè, quàm quæ frigidè fiunt, cùm sine dubiô multò pejus ac inconveniens magis sit, procedere languidè atque remissè in iis, quæ suscipiuntur, quàm ea prorsùs non attingere. Id hoc Emblemate significatur, in quo Testudo repræsentatur cum inscriptione; **AUT MULTUM, AUT NIHIL.** De illâ enim memoratur, quòd, siquidem parùm ex carne ejus sive Medicinæ sive victûs gratiâ comedatur, id noceat; sin multum assumatur, proficiat. Id ipsum de Actionibus nostris prædicatur, si nempe susceptæ atque institutæ fuerint cum calore, ac fortiter expeditæ, magno eas futuras esse usui, neque unquam destitutas iri felici successu; sin verò cum remissione ac tepidè gestæ fuerint, magnoperè fore damnosas. Cùm extra controversiam melius esset, illas non suscipere. Quippe præter id, quòd inde exitus felix sperari nunquam possit, nihil est, quòd magis contaminet, & veluti lethali bubonis venenô perimat Principum ac Virorum magnorum famam, quàm negligentiam & teporem in rebus gerendis ostendere. Absque strenuitate enim non possunt committi actiones tales, quæ famam magni nominis merentur, conciliantque auctoribus suis. Cùm remissio & inertia Fortitudini atque Magnitudini animi è diametro sint oppositæ, nec cum animi robore simul possint consistere.

LEVE ET MOMENTANEUM.

*Quicquid agis, ferventer agas; quæcunque remisſè
Fiunt, non fieri, tutius eſſe puta.*

LEVE ET MOMENTANEUM.

ETiamsi onera ac molestiæ, quæ in hõc mundõ unicuique in statione suâ imponuntur, opprimant sæpius eum hominem, atque ita aggravent, ut videantur humeris ejus cadendo quasi illabi, tamen non par est eum terri, animõque deficere, atque unâ cum onere prosterni soloque illidi; Quin potius humeros supponere, atque oneri perferendo novas vires ac Virtutem sufficere. Id quod hoc Atlantis, (quem Antiquitas finxit Orbem humeris sustentare, quamvis ab altitudine montis, hoc ei nomen fuerit impositum, sive quòd Rex iste Magnus Astrologus fuerit) Emblemate ac Lemmate, LEVE ET MOMENTANEUM indigitatur. Cùm sine dubiõ nullum onus tam grave in hac vitâ esse possit, quòd non leve appareat, si cum præmiõ, quod pro ærumnis nostris in alterâ vitâ speratur, comparetur, tum neque illæ per se graviores sint, quàm ut tolerare queamus, neque diutius, quàm nobis conveniat, perdurent. Quippe nunquam hac in vitâ aliquid est perpetui, nec multa in eâ occurrunt, quæ multum sive diu durent.

*Si tibi vel totis incumbat molibus Orbis;
Perpetuum cum non sit, Leve fertur, Onus.*

INTUS LATET.

Sicut multi, cùm haberentur æstimarenturque prudentes ac fortes, si quando gravioribus negotiis adhibiti fuérunt, spei de se conceptæ non responderunt, sive verum de illis fuerit, quod proverbio dicitur, *Honores mutare mores*, ac *Magistratum virum probare*, sive in illis vires, quas ostentabant, non suffecerint; Ita è contrario alii, Virtute multâ dotibusque egregiis instructi, defectu occasionum, Virtutem, quâ dotati sunt, non exerunt. Id quod doceri potest hoc Emblemate, de *Chalybe & Silice*, cum inscriptione, INTUS LATET. Cùm hoc intendat, sicuti Silex ignem in se conclusum, donec attritu Chalybis percutiatur, continet, ita ignem generosum, quem quis in pectore clausum teneat, defectu occasionum, quibus Virtutis atque Fortitudinis suæ specimina edere possit, deficere nec ultra splendescere.

PIORUM NAUFRAGIUM.

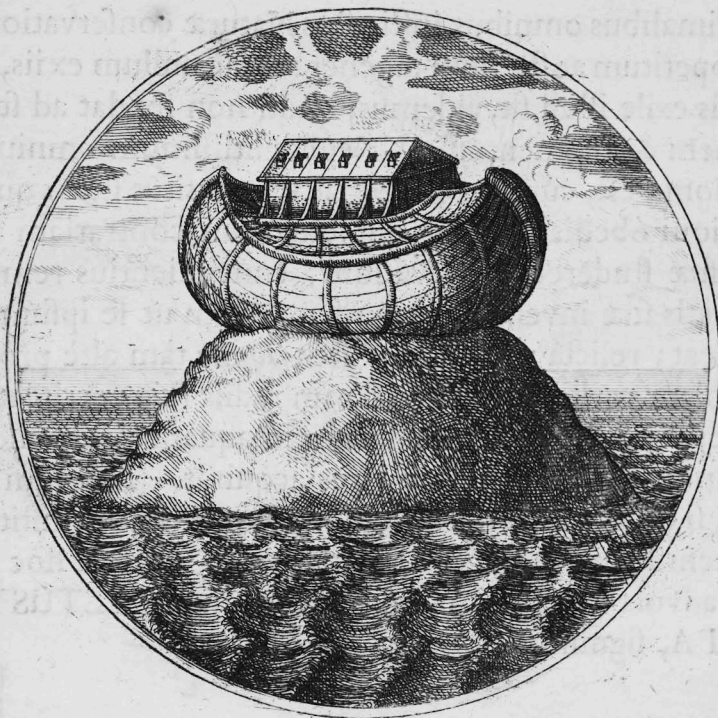
*Vires sæpè suas Virtus non exerit actu;
 Ignem nempe filex igneus intùs alit.*

B

V. PIO-

PIORUM NAUFRAGIUM.

Differētia, inter homines justos atque injustos, insignis ex diversō navigationum ab illis institutarum successu optimè cernitur, quas navigationes nos inchoamus, cū nascimur, absolvimusque, cū morimur. Ac, quamvis in eō quidem omnes videamur æquales esse, quòd Vitæ nostræ navis obliquè atque in transversum agitur, adeoque tandem submergitur, minimè tamen ita se res habet, cū justus in terram navim subducatur, injustus altius, sed in profundum provehatur. Sicut hoc in navigatione *Noachi* justorumque Arcam cum eo ingressorum, tum eā, quam filii hominum in Diluvio tenuerunt, cernitur. *Noachus* quidem obliquatō cursu montes tandem tenuit Armeniæ, filii hominum in profundum maris atque inferni præcipitati atque absorpti fuerunt. Ac, quamdiu quidem hæc nobis Vita manet, neque navigandi necessitatem detrectare, neque cū morimur, submergendi periculum licet evadere. Quod, hōc *Arca Noachi super montibus Armeniæ* quiescentis Emblemate atque additā inscriptione, PIORUM NAUFRAGIUM, repræsentatum, hoc vult: Navigandum esse cum justis, quoniam vel maximè obliquante nave in montes tamen cum illis evadimus.

*Iustis se associans, si adversâ naviget aurâ,
Montibus in Celsis jam benè tutus erit.*

VETUSTATE RELICTA.

A Nimalibus omnibus instinctus Naturæ conservationis suæ appetitum ac studium ingeneravit, ac nullum ex iis, quamvis exile illud sit, videmus, quod non tendat ad sui conservationem & augmentum. Negligentissimum omnium circa hæc Homo est, cùm magis sequatur appetitûs suos, quàm ut rectæ rationi obediat. Qui quidem viam contrariam si insisteret & suæ studeret conservationi, convenientius remedium perpetuitatis suæ invenire non posset, quàm ut se ipsum renovare studeat; relictâ vetustate. Sicut *Aquila* tam altè propeque *Solem* evolare perhibetur, ut hic eam radiis suis corripiat, plumasque ejus adurat, quas ea secum in aquam devehendo demergat, novasque plumas ac vires acquirat. Id ipsum nobis obtinget, si operam dabimus, ut ad Solem nostrum Justitiæ appropinquemus, qui nos accendat & renovet. Quod hoc *Aquila* ad *Solem* advolantis Emblemate & inscriptione, VETUSTATE RELICTA, significatur.

*Est renovanda tibi sanctô molimine Vita,
Sacra Avis ut Solis se novat ad radios.*

IN PUSILLO NEMO MAGNUS.

Quantillum sit omne id, quod in mundô tanti æstimatur, ex consideratione exiguitatis ejus facile dignoscitur, cùm secundum Astrologos instar puncti esse deprehendatur, comparatione ejus cum circumferentiâ Sphæræ ultimæ institutâ. Ac quidem, cùm tam exiguus utique sit mundus, quam rem quæso usque adeò grandem in se continere is possit, etiamsi ista prædominaretur atque imperaret toti Universo? Id denotatur hõc Emblemate ac dictõ, IN PUSILLO NEMO MAGNUS, doceturque, Eum, qui Magnitudine animi præditus est, non debere rebus impendere tam exilibus, qualis est mundus atque iis, quæ illõ continentur.

*In parvo magnum frustra quaesiveris, Uno
In puncto magnum quid reputare queas?*

VIII. TI-

TIMENDA NIMIA FOECUNDITAS.

Sapientum multorum sententia est, majori Virtute ac Fortitudine animi opus esse ad superanda prospera, quàm adversa; quoniam hæc hominem sibi ipsi vindicant, ut in se descendens, se in seipsum veluti recolligat, atque his experimentis quasi stipatus tantò fortius adversos casus superare possit. Prospera verò hominem distrahunt, diffundunt, ac tandem extra se ipsum rapiunt. Id quod damnorum omnium, quæ homini obtingere possunt, maximum est. Hoc Emblemate *Arboris usque adeò fructibus onerata, ut diffindatur ac dirumpatur*, dictoque, TIMENDA NIMIA FOECUNDITAS, significatur, ac quam damnosa arbori sit ista ubertas, apparet. Etiam si enim omnis excessus malus sit, nullus tamen prosperitate nimia periculosior est, quippe cui magis favet, tantò eum magis dementat. Qui prudens fuerit, ac suâ, quam Deus dederit, forte contentus vixerit, id Emblemate istò docere alios poterit,

TIMENDA NIMIA FELICITAS.

*Proventu fruticum nimio consumitur arbor,
In damno est, nimia prosperitate frui.*

BIS PEREO.

Nulla res animum magis pungit, quàm videre se percussum ac malè exceptum ab armis suis propriis, sive quis propriam suam voluntatem tyrannidi alterius subjecerit, sive animum suum ita alteri aperuerit, ut hic secreta illius noscendo, eum se sibi veluti subiectum habere existimet, aut si forte quendam bonò apud Principem locò collocaverit, qui non, quam debeat, gratiam vicissim ei rependat. Quicumque ex his quid expertus fuerit, nã ille optimè demonstrare poterit, quid sibi Emblemata istud *Aquila, sagittâ propriis ejus plumis armatâ, icta*, cum adjectâ inscriptione BIS PEREO, velit; Duplices nimirum plagas perferri, quæ armis propriis infliguntur. Quoniam, qui illas accepit, habet non solum, quod de hoste suò, sed quod de se ipsò, qui arma, à quibus ictus est, suppeditarit, conqueratur.

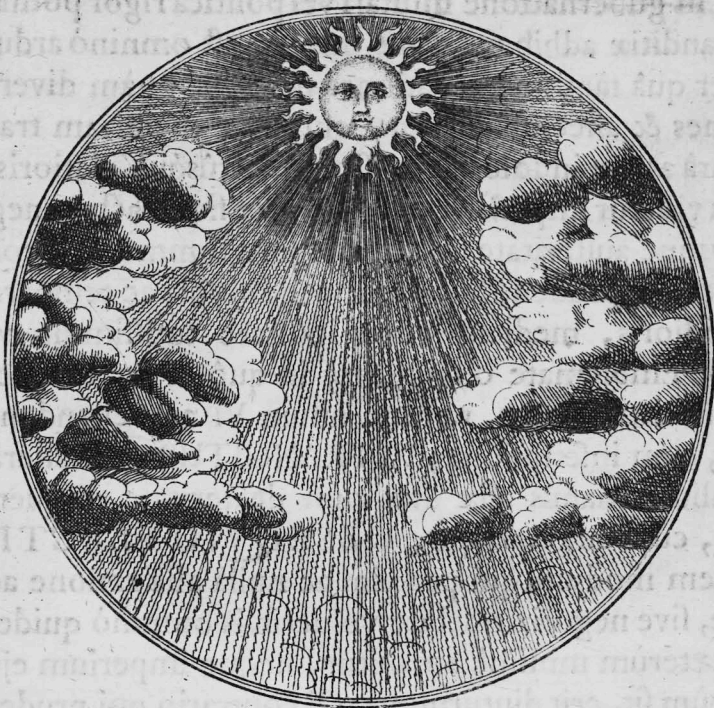

*Inflictum propriis vulnus qui tractat ab armis,
Is duplex sentit, vulneris esse malum.*

NITOR IN ADVERSUM.

Magna illæ difficultates ac contentiones pro consequendis hujus mundi commodis, atque incrementa illa & successûs prosperi, qui in hunc finem expetuntur intendunturque, non solum afficiunt homines tenuiores fortunæ, quibus tantò plus viæ emetiendum est, quantò sese inferioribus in gradibus vident constitutos; sed, si quidem res justâ lance perpenditur, sine comparatione majores multò sunt difficultates ac labores illi, qui Principibus magnis subeundi sunt, non tantum, ut augeant statûs suos, sed etiam, ut res suas conservent. Neque status ullus ita difficultatum istarum immunis est, quin sibi hoc de *Sole* Emblema, cum inscriptione, NITOR IN ADVERSUM, applicare possit. Sicut enim *Sol*, Planetarum quamvis maximus, & qui potissimam influentiam in Creaturas inferiores dispertit, proprium suum cælum cursumque conservat, tantas tamen oppositiones ac difficultates sibi experitur objectas, ut quasi per vim à motu Primi Mobilis abreptus, non possit cursum suum proprium, nisi post anni unius decursum absolvere. Ad eundem modum, etiamsi Viris magnis cum difficultatibus magnis sit conflictandum, non ideo tamen à labore, ut eas superent, iis desistendum est, quoniam eâ ratione se obtenturos esse finem, quem prætendunt, deprehendent.

VI FRANGITUR OBSEQUIO
FLECTITUR.

*Nitor in adversum de Solis dicitur ausu,
Nitendum est Magnis contra pericla Viris.*

VI FRANGITUR, OBSEQVIO FLECTITUR.

AN in gubernatione militari vel politicâ rigor potius, quàm blanditiæ adhibendæ sint, quæstio est omninò ardua. Super quâ tam sunt opiniones diversæ, quàm diversæ sunt conditiones & affectûs eorum, qui hanc materiam tranctant. Qui naturâ atque indole asperi sunt, spiritûsque elatioris & ambitiosi, iis videtur impossibile esse, dirigere sive tractare negotium ullum, absque austeritate magnâ & rigore summò. E contrariò Viris cordatis, prudentibus & qui conditionis ac temperamenti sunt placidioris, mediam viam insistere tutissimum videtur. Quod hoc Emblemate ostenditur, in quò *Arbor* exhibetur, in quâ manûs duæ junctæ, ramum unum Vi apprehendendo discerpunt, cum inscriptione, VI FRANGITUR; ab alterâ parte ramum alium manûs aliæ duæ cum dexteritate torquent, flectuntque, cum inscriptione, OBSEQVIO FLECTITUR. Ad eundem modum, qui per vim ac nullâ aliâ ratione adhibitâ imperare, sive negotia tractare voluerit, is omninò quidem metuetur, cæterùm minimè amabitur, neque imperium ejus violentum cum sit, erit diuturnum. E contrario qui prudenter ac blandè gubernabit, tractabitque suos, jungendo rigorem administrandæ justitiæ cum blanditiis & dexteritate, animos, quos regendos suscepit, absque rumpendi periculò flectet, obligans eos amore & respectu ad faciendum ea, quæ rigore solò adhibitò facturi non essent.

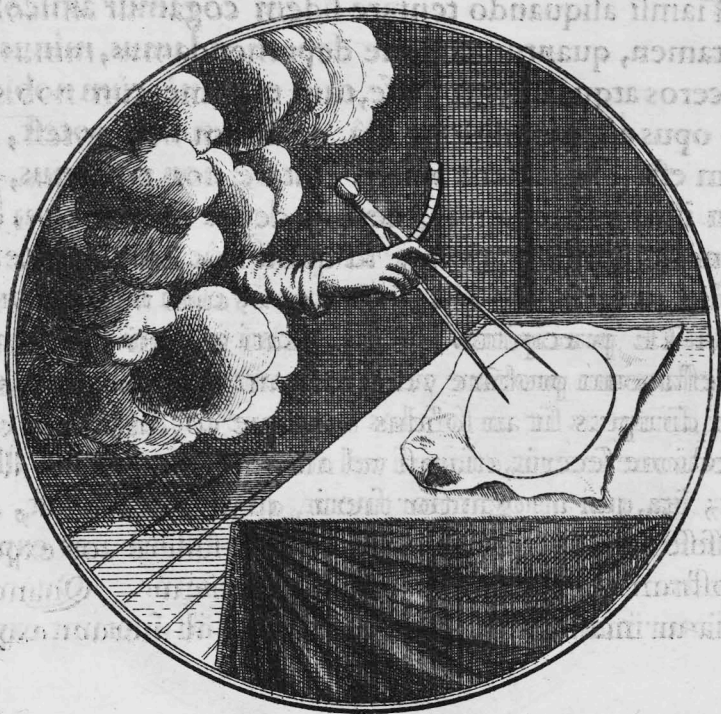

*Ramorum hic arti cedit, vi frangitur ille;
Cum blandô mixtus regnet amore rigor.*

XII. VI-

VITAM INVENIET.

PRæcipuæ circumspectionis in hâc vita est, fugere extrema, quæ in vitio ponuntur, atque invenire medium, in quo consistit Virtus. Solus ille, qui hoc præstat, Sapiens atque discernendi facultate præditus dici meretur. Quoniam, sicut solus Geometra rationem tenet inveniendi centrum in circulo; ita solus ille Sapiens est, qui abstinens ab extremis, consequitur medium, in quô Virtus consistit. Extrema Virtutum vitia duo sunt contraria, quæ æqualiter studiosè vitanda sunt, quia ille, qui liberalis esse vult, non solùm sibi cavere debet ab avaritiâ, quæ extremum est unum, sed etiam à prodigalitate, quæ extremorum est alterum, sectans medium inter illa, Liberalitatem. Id quod hîc significatur Emblemate, in quô *Manus circum continens centrum querit in circulo*, cum inscriptione, VITAM INVENIET. Quoniam, qui Virtutem inveniet, vitam cum tranquillitate temporalem inveniet atque æternam, cum quiete & gaudio sine fine.

*In medio graditur Virtus; extrema caveto,
Et vitam invenies; Circinus ista probat.*

PULSA CAUTE.

Etiam si aliquando tentare fidem cogamur amicorum, atamen, quantumcunque deprehendamus, minus eos sinceros atque integros esse, tum maximè, cum nobis eorum auxiliò opus est, inquisitione istà, quantum fieri potest, superse- dendum est. Siquidem autem evitare non possimus, quin ad examen illud procedamus, fieri id debet magnà cum circum- spectione ac consideratione. Id quod hòc Emblemate *Cantha- ri manûsq; integritatem ejus pertentantis*, cum inscriptione, PUL- SA CAUTE præcipitur. Nam, sicuti is, qui cantharum ali- quem testaceum probare velit, manum ei applicando, explora- tum, an disruptus sit an solidus beneque coctus, nisi id cum cir- cumspectione fecerit, etiam si vel maxime, integer sit, illum dif- fringet; ita, qui arrogantior fuerit, quàm necesse est, quando certos sese amicos habere existimaverit, fallere eos expectatio- nem nostram nec patrare promissa experietur. Quantum in- de sentiatur incommodi, testentur ii, qui id fuerunt experti.

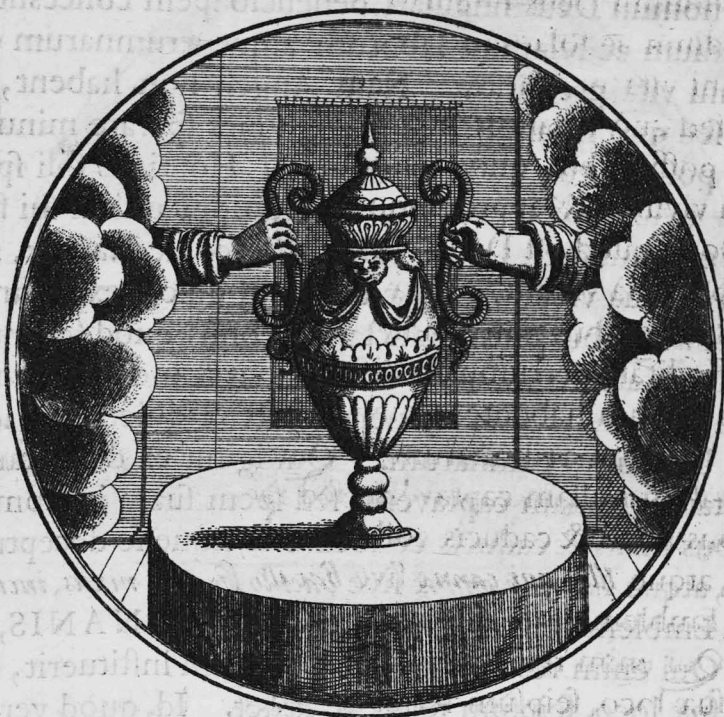

*Vel sub Amicitia si nomine falleris, altè
Diffimula, & fluxam non magè sperne fidem.*

AB INFOELICE CAVEAS.

Quanti momenti res sit, in conficiendô quôcunque negotiô, tractare id eo quo debet modô ac ratione, ex diversô negotiorum pertractatorum successu elucescit; quorum quædam principiis minus sinceris innixa, mutatâ genuinâ & rectâ rei gerendæ ratione, impegerunt, ac finem desideratum consecuta non sunt. Unde dictum percrebuit, *Negotium quodcunque simile esse Vasi, cui ansa duæ, altera quidem sana & fœlix, quippe vasi insita, altera infœlix ac sibi non constans.* Ita, ut successus rei fœliciter gerendæ situs sit in certitudine apprehensionis ansæ sincerioris, id quod Emblemate designatur & dictô, AB INFOELICE CAVEAS. Docendo, considerandum studiosè esse modum ac terminum incipiendi, quicquid rei gerendæ aggrediaris. Quoniam, si quidem eâ, quâ par est, ansâ negotium apprehenderis, ut vas, adhærebit sibi & veluti tecum consolidabitur; At si aliâ ratione processeris, ansâ infœlice inter manûs tuas hærente, negotium ipsum veluti frustulum concidet ac dissipabitur.

SPES IN ANIS

*Quam tangas ansam, quâ inceptes, prospice, parte,
Eligito sanam, subdola cuncta fuge.*

SPES INANIS.

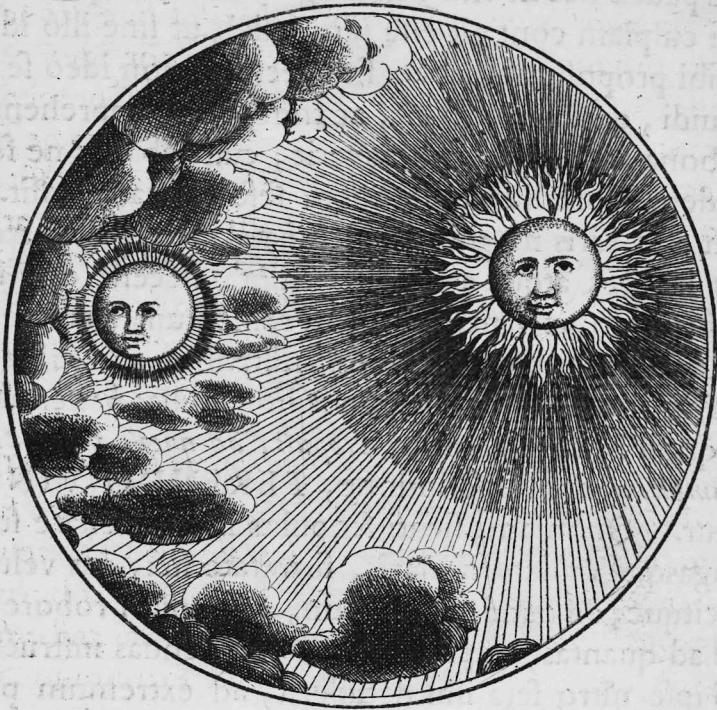
Soli homini Deus singulari beneficio spem concessit in remedium ac solatium laborum atque ærumnarum quibus omni vitâ premitur. Nam Angeli non habent, quod sperent, sed quò fruuntur, neque dæmones sperare minus castigationis possunt eò, quod patiuntur. Homines soli sperant, quamdiu vivunt, & appropinquant fruitioni ultimi sui finis ac summi Boni, quod est Deus. Donec id consequantur, sustentat eos spes, quâ vivunt. Quæ efficit, ut dulces experiantur ærumnas illas, quibus tum conflictantur; onus, quod ferunt, leve; ac cum facilitate perrumpant difficultates & molestias hujus vitæ, spem firmam habentes fruendi æternâ quiete in vicem & pretium brevium ærumnarum. Qui igitur ex donò tam insigni utilitatem nullam captaverit, sed spem suam in hominibus & in rebus fluxis & caducis collocaverit, æque se deceptum experietur, atque *Ille, qui canna sive baculo fracto nixus, incubuerit.* Id quod Emblemate & inscriptione, SPES INANIS, denotatur. Qui enim res suas ad hunc modum instituerit, sustentationis suæ loco, seipsum feriet ac lædet. Id, quod verè accidit iis, qui vanâ ratione spem ponunt in auxiliò Ægypti, non ponendo eam in verò Deò Israëlís, qui salvos eos præstare solus potest.

*Ne te decipiat, ne te spes vexet inanis,
Auxilii Ægypti findit arundo manum.*

ADVERSA MAGIS LUCET.

Non magni fiunt neque in pretiò habentur res, quæ cum facilitate ac sine molestiâ acquiruntur. Hoc tantò major est Victoriæ gloria, quantò acrior fuit armorum concertatio. Homo itaque fortis & magnanimus non aggreditur res, nisi arduas & difficultatum plenas, ad consequendum quem appetit splendorem. Qui quidem non acquiritur, si ardorem vinceudi, atque adversitates, ærumnas, contentionesque mundanas superandi, remittat, ac non potius validè se iis opponat, contraque illas fortiter decertet. Qui declarare id velit, ad eum usum transferre potest Emblema hoc *Solis & Plenilunii*, cum inscriptione, ADVERSA MAGIS LUCET. Quoniam, sicuti Luna, quantò magis se opponit Soli, tantò majorem claritatem à Sole accipit, ita quantò quis magis inimicis suis, pravis videlicet cupiditatibus ac effrænatis motibus animi, laboribus item atque adversitatibus hujus vitæ reluctatur, tanto majorem gloriam ac splendorem consequetur.

*Quó magis opponit claro se pallida Soli
Luna, magis claret. Nitere, victor eris.*

FERENDO VINCAM.

Res pauca hâc in vitâ sine magno labore acquiruntur, ac si cuiquam contigit esse tam felici, ut sine illô id, quod sibi propositum habet, sit assecutus, non ideò se labore conservandi, quæ adeptus est, ac timore sive apprehensione, possessa bona amittendi, liberaverit, cum ab illis ne felicissimus quidem mortalium immunem sese præstare possit. Ac quoniam nec Viris magnis ac fortunatis, nec parvis atque infelicibus labores atque ærumnæ desunt, necesse omninò est, malo tam certo ac tanti momenti remedium quærere. Optimum & quod præcipuo in his difficultatibus adjumento esse potest, Firmitas est & Constantia animi ad illas patientiâ superandas, quod hôc Emblemate *Scopuli, ad quem mare allidendo veluti rumpitur*, cum inscriptione, FERENDO VINCAM, declaratur. Quoniam, sicuti scopulus in tempestate sustinens ictûs plagasque undarum maris, firmitate suâ, eas veluti conficit vincitque, ad eundem modum, qui animi robore & Fortitudine ad quantascunque ærumnas sustinendas instructus fuerit, nisi ipse ultro sese illis dediderit, ad extremum patientiâ adjutrice, Victoriâ triumphumque consequetur.

*Quicquid in adversis se opponit, vince ferendo,
Ut scopulus quasvis dissipat unus aquas.*

TRANQUILLITAS FOECUNDA.

Magnas ærumnas, magnas molestias, Animus inquietus & turbidus, non attendens quas insuper aliis, qui amici Pacis ac quietis sunt, excitet ac perferre eos cogat, tanquam in sinu suo circumfert. Homo inquietus quiescere nunquam potest nec ubi consistat habet, machinans semper quærensque rationem ac occasiones, per quas molestia afficere æmulum ac perturbare possit. Id dùm agit, vitam corrumpit, tempus atque facultates consumit. Qui verò tranquillitate delectatur, eò ipsò vitam suam prorogat, rem familiarem auget, & cum suavitate ac voluptate ævo fruitur. Id, quod exprimit hoc Emblemata *Nidi Alcyonum in mari tranquillo*, cum inscriptione, TRANQUILLITAS FOECUNDA; innuens, sicuti aves istæ, cùm tempus maris tranquilli cognoscant, nidos suos tunc construunt atque ova ponunt, ex quibus pullos suos intra dies paucos excludunt; ita illos, qui amici fuerint pacis & quietis, multiplicaturos sibi divitias & voluptates, in hâc & futurâ vitâ.

VITA BREVIS

*Alcyones placidis pariunt felicius undis
Pacificos ditat non agitata quies.*

VITA BREVIS.

Non multis opus est ad persuadendum rationibus, vitam hanc brevem esse, cum nobis omnibus id constet, nec siquidem non reperiuntur, qui animò deficiente, ut ex ærumnis evadant finem vitæ exoptant, aut si qui sunt alii magis perfecti, qui spe certâ freti, quam habent de vita æterna, fluxam hanc & temporariam transigere rite atque ordine cupiunt; Omnibus sanè reliquis tam brevis vita hæc esse videtur, ut multi dixerint, non esse eam majoris latitudinis, quàm Palmi unius, mensuræ tantillæ eam propter tantam ejus brevitate comparantes. Id, quod hoc Emblemate, *Manus aperta, palmum metientis*, cum inscriptione, VITA BREVIS, significatur. Atque adeò, si amplius hoc ipsum expenditur, apparet, majorem hominum partem mori, antequam vivere incipiant, aut vitam, uti sperant desideraneque, ad optatum finem possint producere; de quibus meritò dici potest, vitam eos deserere, antequàm vivere inceperint. Quæ ratio nos meritò debet excitare, ut cautius vivere studeamus.

*Vita brevis palmò cùm non sit latior unò,
Non malè quàm vivas, diceris ante mori.*

TUTA MERCES.

MAla loquacitate nimia in vita communi excitata, tanta sunt ac tam probe cognita, ut in ea, quæ hîc à nobis servatur, brevitate vel minima eorum pars hîc recenseri, nequeat, atque e contrario, quantum fas est, laudari silentii ac Taciturnitatis Virtus. Sufficit declarare, tantas esse vires Silentii, ut efficiat, stultum haberi pro Prudenti; si silere sciat. Qui se amicum esse Silentii ostendere cupit, is utatur hîc Emblemate *Gruis lapidem ore gestantis*, atque inscriptione, TUTA MERCES. Nam de Gruibus memorant Naturalium rerum Scriptores, eas Taurum montem transvolantes, ne ab Aquilis ex clangore in transitu agnoscantur, assumptos ore quosdam lapides gestare, quorum beneficiô securè iter suum conficiant. Atque eò docetur, Silentii mercedem certam esse, cùm paucos inveniamus, quos silentii poenituerit, multos verò, qui in perpetuum deplorarunt nimium illud, quòd fuisse locuti :

*Tuta manet tandem servata silentia merces.
Hoc lapis iste Gruis clauus in ore notat.*

MISERIS NULLA QUIES.

Qui se periculis multis expositum, continuè vexari æu-
mnis, atque ubi ex minoribus se expedivisse existimat,
gravioribus aliis se involvi deprehendit, applicare sibi
poterit Emblema hoc *Piscium*, quos *Volantes* appellant, qui
cùm se *ab aliis piscibus majoribus*, comedere eos *solitis*, appeti
& *exagitari vident*, nec remedium aliud inveniunt, *alis*, quas
habent, *concussis avolant*, eâ se *ratione evadere hostes suos posse*
existimantes; Verumtamen eâ ratione effugere malum ac in-
fortunium nequeunt. Nam volando in aves quasdam rapaces
incidunt, quæ eos itidem persequuntur, atque ita in eos saviunt,
ut neque in aquâ neque in aëre remedium ac finem miseriæ
inveniant, sicuti id sententia opposita, MISERIS NULLA
QUIES, exprimit.

*Piscibus adversi certis sunt Pontus & æther,
Sic miseris reliqua est denique nulla quies.*

FRANGAT.

PRorsus expertem se esse rationis ostendit is, qui in animum induxerit aliquid hâc in vitâ sine labore atque molestiâ adipisci: atque indicio erit, eum parum cognitionis rerum in hâc vitâ occurrentium habere, qui existimat, ullam rem vel minimam non magnô labore constare. Siquidem verò id ipse expertus non fuerit, interroget eos, qui magna itinera conficiendo loca multa peragrarunt, neque negaturi sunt, dum in illis versati sunt, defatigationibus, ærumnis ac laboribus magnis ac multis hâc sibi constiruisse. Quòd si igitur tantô labore ad comparanda bona terrena opus est, quantô magis id requiretur ad consequenda æterna. Id, quod per Nucem putamini inclusam, cui verbum, FRANGAT; adscriptum est, denotatur, indicaturque, eum, qui nucleum esse velit, necesse habere, ut Nucem frangat.

*Qui nucleum velit esse, putamina frangat oportet,
Non quicquam confert absque labore DEUS.*

SEMPER EADEM.

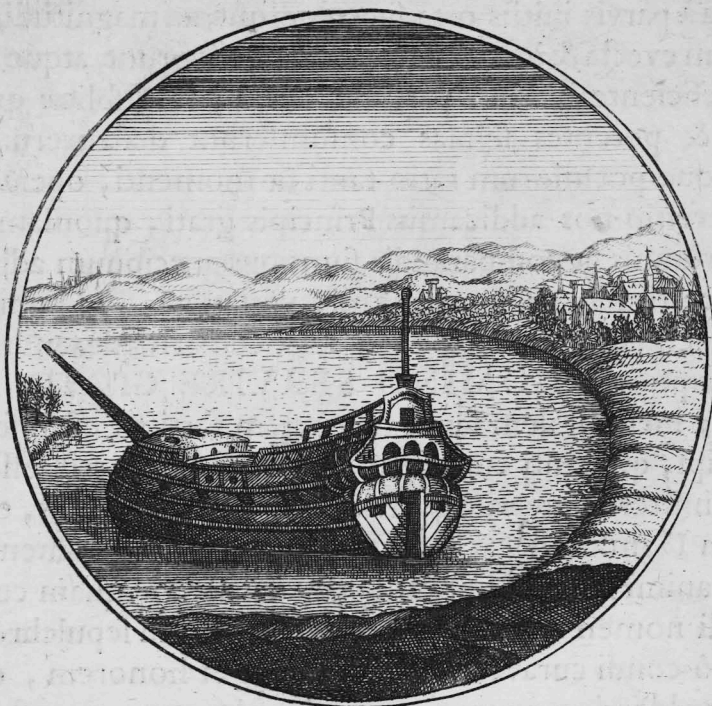
ID, quod vel maximo adjumento est superandis ærumnis atque adversitatibus, Fortitudo est atque animi Magnitudo, utpote quibus res omnes reliquæ comparatæ parvi admodum æstimantur, atque etiam jactura earum minus attenditur, cum Virum strenuum atque magnanimum neque prospera efferant, neque adversa frangant. Id, quod hõc Emblemate designatur, in quò *Manus dua, aperta una, clausa altera*, cum inscriptione, SEMPER EADEM! Manus aperta prospera significat, clausa adversa, ac sicuti aperta & clausa una eademque manus est, ita quoque Virum strenuum decet esse constantem, fortemque in utendo prosperis & superandis adversis, eadem semper animi æquabilitate.

*Est eadem, seu clausa manus, seu dicitur aperta,
Adversa accipito & prospera, mente pari:*

DUM DESÆVIT HYEMS.

Quemadmodum Nauclerus ille probatur, qui prævidens tempestatem ingruentem atque incommoda navigandi tempora, navem subducit in portum, in quô securè tempestates ac turbines transmittit, donec Ver primum redeat, mare tranquilletur, ac venti suaviores & necessarii navigationi instituendæ respirent; Ita ille demùm Vir prudens ac rectus habebitur, qui reputans secum ærumnas ac perturbationes, quas tempus secum veluti attrahit, ac vasa colligens in eum locum se recipit, in quo certiori cum quiete & minori periculò vitam transigat, donec res meliori locò collocatæ esse videantur, ac venti, quos avide expectat, aspirent. Qui id operam dederit, indicare id potetit Emblemate istò *Navis in portu bybernantis*, cum versu Virgiliano, DUM DÆSEVIT HYEMS, docendo, subducentem sese periculo Hyemem adversitatum commodè transmittere, ac Ver prosperitatum expectare, interea spem non amittere.

*Providus in portum subducit nauta carinam,
Tempora dum redeant, commoda; tute late.*

DOMINO SERVIRE GRATO.

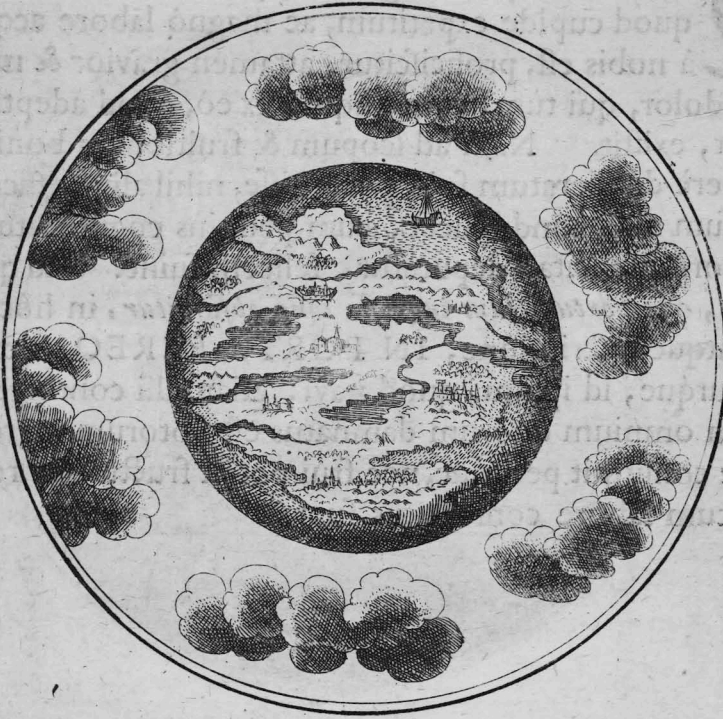
Præmia & pœnæ res duæ sunt, quibus Resp. omnes, & Imperia à parvis initiis orta succreverunt, ad magnitudinem illam evecta & in statu suo conservata fuerunt, atque è contrario deficiente illarum partium alterâ, respUBLICA quamvis magnæ & potentes seipsas consumserunt destruxeruntque. Cum itaque præmiorum ratio tanti sit momenti, opera danda est, ut servitio nos addicamus Principis grati, quoniam superandis ærumnis ac comparandis sumtibus præcipuum adjumentum in certitudine sperati præmi, versatur. Id significatur hœc Emblemate *Bucephali*, Equi tam celebris Alexandri Mag. cum inscriptione, DOMINO SERVIRE GRATO. Nam equus iste incredibilem famæ felicitatem fortitus est inserviendo Principi, qui tanti eum fecit, ut, quod noluerit sessorem alium admittere, atque quamvis lethaliter vulneratus, ex præliò tamen Dominum extulerit ac salvum & incolumem conservarit, animi grati testificandi causa Civitati, quam ceperat, Bucephali nomen imposuerit, atque equum in sepulchrò sumtuosissimò condi curaverit, conferendo ei honorem, quem potuit, reddendo equum immortalem in omnem posteritatis memoriam. Caterum pudendum facinus est, cum Deo ac Regi nostro ad inserviendum obstricti simus, præmiaque, quæ ipsi conferre solent, sine comparatione majora sint, quam ut ea possimus mereri, id tamen omninò facere negligamus.

*Principibus magna est gratis servire voluptas,
Pœnæ sint fonti, præmia certa probis.*

PUNCTO ET IN PUNCTO.

Quòd si Terra cum Cœli postremi magnitudine comparetur, effatum est Mathematicorum, Terram esse instar puncti. Monent itidem Philosophi, universum vitæ tempus, comparatum æternitati, minus esse puncto, cum proportio nulla detur inter finitum & infinitum. Sic in hoc Emblemate & inscriptione, PUNCTO ET IN PUNCTO, indicatur, Mundum, in quò vivitur, non esse majorem puncto, ac vitam, quæ in illò vivitur, non æquare magnitudinem puncti. Cum hæc ita se habeant, acu rem non tanget, sed sese decipiet, qui fiduciam in re tam exili, quales sunt res humanæ, aut re aliâ tam brevi ac fallaci, qualis est vita, collocaverit.

*Vita minor puncto est, instar mudnis quoq; puncti,
In neutrô quisquam spem sibi figat iners.*

IN PORTU PEREO.

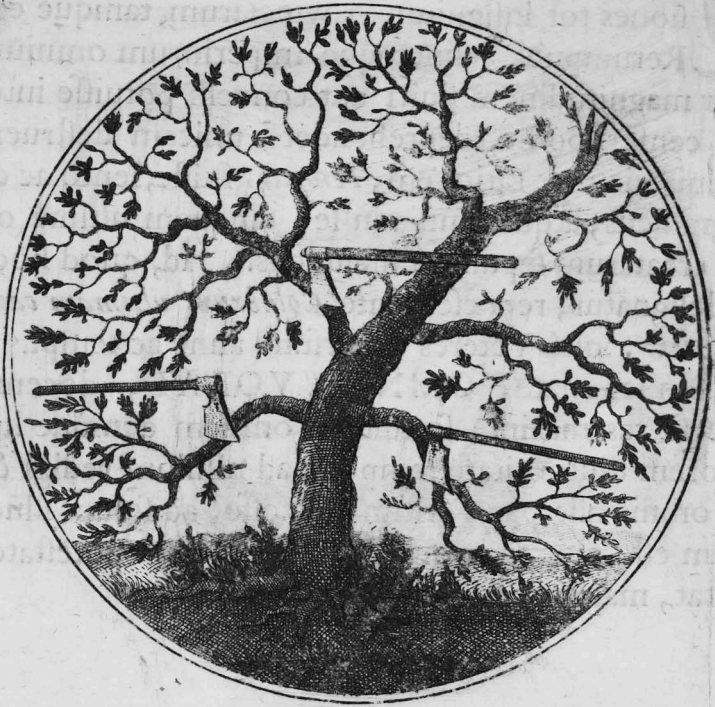
Quamvis voluptas magna sit, quæ ex consecutione ejus, quod cupide expetitur, ac magnò labore acquisitum à nobis est, proficiscitur, attamen gravior & molestia illa ac dolor, qui tùm, cùm aliquid ex eò, quod adepti sumus, deperit, existit. Nam ad scopum & fruitionem boni, quod tantoperè desideratum fuit, pervenisse, nihil aliud efficit, quàm. ut sensum mali conduplicet, cùm penitiis cognoscatur ruina, ac majori infelicitati deputeretur, felicem fuisse. Id quod per *Navem, quæ portum jam ingressa igne absumitur*, in hòc Emblemate atque inscriptione, IN PORTU PEREO, denotatur. Doceturque, id ipsum, quod navi, etiam illi contingere, qui portum omnium quorum damnatus est votorum ingressus, in eò sese consumit peritque, nec frui potest fructu ejus rei, quam tantò cum labore confectatus fuerat.

*Servatam in portu, miserum est, navim igne perire,
Sic res majori salva dolore perit.*

STATE.

Firmò talò stare dicuntur ii; qui secundùm Virtutem vi-
vunt atque eò actiones suas omnes dirigunt; qui verò
contrariam viam insistant, suâ culpâ ultrò labi dicuntur.
Atque hoc Emblemate *Arboris, cujus ramis ac radici secures ad-
mota cernuntur*, ostenditur, quàm omninò conveniat, Fortem
ac constantem esse, nec pati, se vinci aut diverti ab interiori-
bus animi motibus, aut molestiis & adversitatibus exterioribus.
Quantò enim difficilius est, stante, quàm jacente arbore, ligna
colligere, tantò facilius destruitur ac conficitur, quod jam pro-
stratum jacet. Ei rei ut obviam eatur standum semper est pe-
de firmò, prout id inscriptione, STATE, inculcatur, atque
in omnibus actionibus, tam iis, quæ cum Principibus atque in
eorum aulis expediendæ occurrunt, quàm in aliis militaribus
ac Politicis negotiis ostendendus est animus ac Constantia,
cùm Fortitudine ac Perseverantiâ animo agitamur apud Deum
& homines, id, quod, consequimur.

*Si tibi Principibus mens est servire, memento,
Præcipuè firmô discere stare pede.*

OMNIA VORAT.

Quicumque attentè consideraverit vastationes atq; ever-
siones tot insignium Provinciarum, tamque celebrium
Rerumpubl., finemque Imperiorum omnium, quæ
propter magnitudinem finiri aut convelli potuisse inter incre-
dibilia censeretur, deprehendet, unicam destruendæ ma-
gnitudinis viam ac rationem, *Tempus*, fuisse, lentò ac continuò
passu gradiens, atque omnia in se, tanquam ultimâ omnium
rerum creatarum sepulturâ includens. Id, quod hòc Emble-
mate designatur, representante *Colubrum ultimam caudam ore*
continentem; quò Veteres decursum anni ac tempus designa-
runt, cum lemmate, OMNIA VORAT, docente, cum
neceffe sit res maxime secundas, omnem denique hujus vitæ
splendorem diuturnitate temporis ad nihilum redigi & evane-
scere, omnia alia parvi æstimanda esse, ac solum illud, quod
æternum est, quippe in quò *Tempus* vires ac potestatem suam
ammittat, magni fieri debere.

Si tibi Principibus meus est servitus, memento,
Præcipue si me discere hanc pæde.

XXX

NEC TREMO NEC QUIESCO

*Omnia tempus edax consumit, tanta vorago,
Si magni Imperii, quid fuit, omne tulit.*

NEC PREMO NEC QUIESCO.

Certa ac consueta res est, magnas offerri difficultates ac molestias ei, qui res magnas aggreditur; atque in facinoribus arduis non minori opus est animo ac Virtute ut difficultates superentur, & quæ obijciuntur, impedimenta, tollantur, quàm ad ipsum negotium principale feliciter expediendum. Qui itaque demonstrare volet, sibi non abscondendum esse, quem pectore clausum continet, præclara aggrediendi, ardorem, nec quiescendum, donec re desideratâ potiatur, uti Emblemate *Flammarum ignearum*, eum inscriptione, NEC PREMO NEC QUIESCO. Nam ad eundem modum fieri non potest ut vir fortis igniculos desiderii, quo tenetur consequendorum honorum ac gloriæ, quique nisi perfecta re, conquiescere aut extingui nequeunt, penitus abscondat.

*Non premit illustres flammæ, non ipse quiescit
Ignis, tantô ardent pectora celsa focô.*

LIBERTAS NON LIBERA.

Nulla res in Societate humana majoris æstimatur illâ, communi nomine appellatâ, Libertate; id quod apparet ex magnitudine Lytri ab iis, qui eam amiserunt, persolvendi, laboribusque iis, quos captivi, ut pristinam libertatem reciperet, perferre non recusant. Siquidem tanti, ac meritò quidem, apparens hæc Libertas habetur, quantò magis censenda est Pretiosa, vera illa Libertas, quæ unicè in non serviendo vitiis consistit, ac quæ sola à servitute & ærumnis libertatem præstat. Tantum quidem mali in se continet id, quod vitiosum est, quanta sunt vitia, quæ continet. Videant jam illi, qui Liberos se esse existimant, an tales reverâ sint, ac. Si quidem propiùs intueri rem voluerint, cognoscent, non solum sibi attendendum, ne captivi à vitiis detineantur, sed etiam occasiones in ea recidendi devitandas, atque hoc agendum esse, ut ab iis se prorsum expediant. Nam, sicuti *Canis, catenam, quâ ligatus erat, trabens laxatam, liberum se esse existimare non potest, cum, etiamsi fugiat, se cum occasionem facilioris detentionis circum ferat, ita Liber non est, qui occasiones relabendi in vitia non penitus demiserit.* Qui ostendere velit, quàm periculosa sint Libertatis amittendæ occasiones, docere id potest hóc, *Canis catenam per terram trahentis, Emblemate & inscriptione, LIBERTAS NON LIBERA.* Quia ejusmodi est Libertas illa, ut eam occasiones facili negotiò ad captivitatem redeundi comitentur.

DEI OPERA

*Libertas nulla est, nova quam detentio prensat,
Immunemque negat tracta catena Canem.*

DEI OPERA.

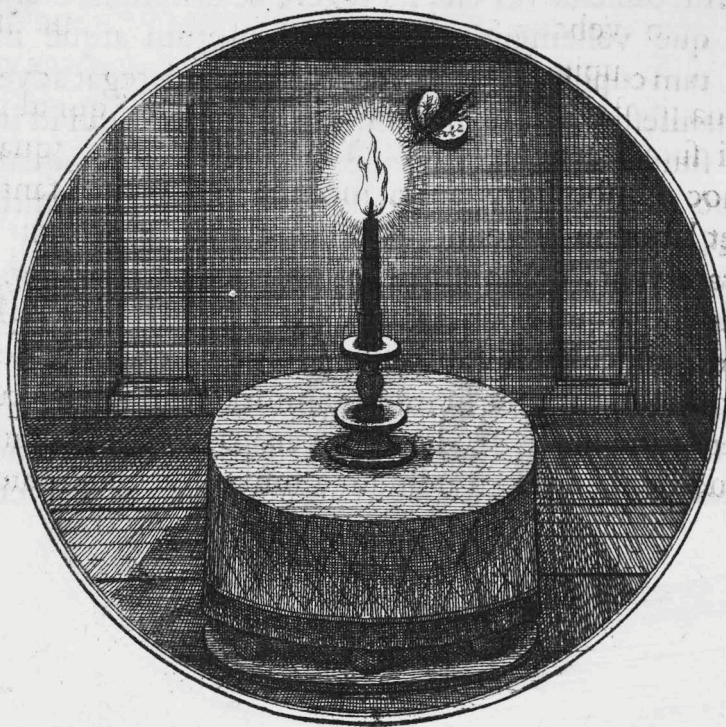
ETIAMSI DEUS nobis videatur præcipere ea quæ fieri non non possunt, dum nobis imitationem sui iungit, cum opera ejus sapientiâ infinitâ perfectâ sint, attamen, si rem rectè perpendamus, hoc ipsum magnæ misericordiæ expers non est, cum simul eò ipsò, quò nobis imitationem sui imperat, favorem nobis suum & gratiam promittat, cujus beneficio nihil est, quod præstari a nobis aut perficri nequeat, etiamsi cum magnis difficultatibus videatur esse conjunctum. Notæ ac principia, quæ ad cognoscenda Dei opera nobis suppetunt, in eò consistunt, quòd ea facta sint numerò, pondere ac mensurâ. Id quod Emblemate designatur, cum inscriptione, DEI OPERA. Qui sibi hæc ob oculos ponere velit, applicet sibi illud, atque omni in re, quam aggressurus est, operam det, ut omnia fiant pondere, munerò & mensurâ. Ac hoc quidem Deo, hominibusque ratione præditis, gratum acceptumque futurum est.

*Omnia cùm numerô, mensurâ ac pondere Numen
Fecerit, à nobis non malè poscit idem.*

FUGIENDA PETO.

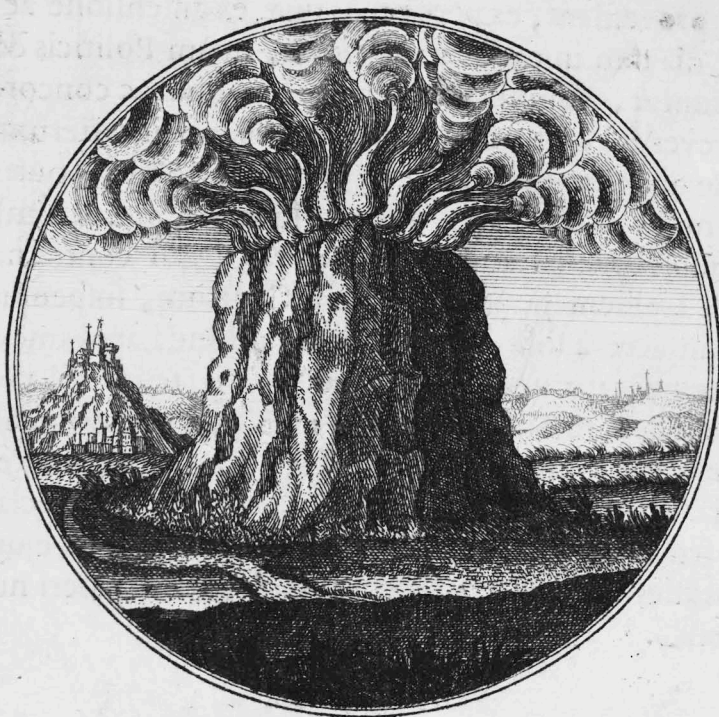
TAntò majora ac acriora belli damna sunt, quantò quis ea sibi propiora habet. — Magna meritò habetur calamitas, cui quis in eâdem, quâ versatur, provinciâ ac regnò participat, major, cui quis in eâdem, quâ vivit, Civitate. At si in eâdem, quâ quis habitat, domò id contingit, tum pericula atque ærumnæ tantæ sunt acerbitalis, ut nihil quicquam cum iis possit comparari. Quod si quidem ita se habet, atrox maximè ac crudele sit illud bellum necesse est, quod quisque intra se ipsum habet, ac damna, quæ inde proveniunt, multò majora; quando nimirum voluntas pro eò, quod ratione distante facere deberet, appetitum sequitur, rectæque rationi repugnat. Unde pugna continua ac conflictus procedunt, quæ in homine flaccidò jam & per se miserò tantam vacillationem atque inconstantiam efficiunt, ut fugiat ea, quæ facere eum convenit, ac persequatur ea, quæ eum minimè decent aut ei conveniunt. Qui pugnâs istas ac contentiones ob oculos ponere velit, liber ipse à depravatò istò desiderio, facere id poterit, productò hòc de *Papilione seipsum adurente* Emblemate cum Inscriptiõne, FUGIENDA PETO. Quoniam hoc ipsum accidit ei, qui conditionem rectæ rationis non sequendo pravis ac refractariis cupiditatibus obedit; adhærendo rei, quæ minùs eum decet, & quam a se remove quàm longissime debeat.

*Proximus exitio cum Papilione peribit,
Qui facienda fugit, dum fugienda facit.*

RETINERE NEQUEO.

TAm difficilis res est, ita tegere ac dissimulare quemcunque vehementiorem animi motum atque inveteratam cupiditatem, atque ne sensus eam detegat ac veluti publice manifestet, quam benè perspecta iis, qui id in se ipsis experti sunt, cognoveruntque in aliis. Ac, quandoquidem hoc in nobilioris animi homine occurrit, tantò major apparet labor in fingendo ac dissimulando affectum: Qui id declarare velit, demonstrare id poterit hòc de *Ætnâ ignivomò* Emblemate atque inscriptione, RETINERE NEQUEO, denotando difficultatem abscondendi ignis, quem in se conclusum continet, sive ille sit motus animi aut cupiditatis cujusdam, sive generosi alicujus desiderii, res arduas & quibus demonstrare Fortitudinem ac Magnitudinem animi possit, aggrediendi.

*Aetna vomit flammās, ignemq; abscondere nescit,
Utq̃ue tegas animum quâlibet arte, patet.*

AMICITIÆ BONUM.

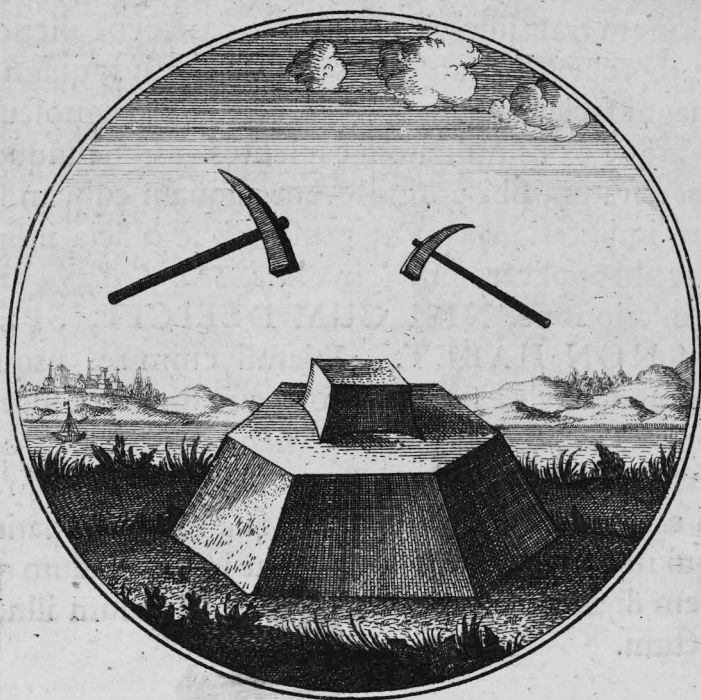
Quanta bona ex conjunctione animorum atque amicitia proveniant, ex perpenſis, quæ ex diſſenſione ac diſcordiâ tam in rebus naturalibus, quàm Politicis & Moralibus oriuntur, damnis pateſcit. Amicitia ac concordia res parvæ creverunt, diſcordiâ maximæ prolapſæ interierunt Unionis atque amicitia tanta vis eſt, ut facilia reddat, quæ videntur fieri nullo modo poſſe. Sicut videre eſt in hōc Emblemate, in quō repræſentatur *Arcus Lapideus*, qui contra naturam gravitatis lapidem impedit quærere Centrum, ſuſpenſum manentem in aëre à ſolâ amicitia atque unione Lapidum reliquorum coagmentatorum ſuſtentatum. Qui teſtificari voluerit, magni ſe æſtimare Amicitiam, atque ſe eam firmam & inviolatam cum amicis ſuis colere, uti poterit hōc Emblemate *Arcus Lapidei* cum inſcriptione, AMICITIÆ BONUM; declarando, tantum fructus atque utilitatis ex illâ capi poſſe, ut ejus beneficiō contineri poſſint, quæ de cæterō videntur fieri nulla ratione poſſe.

*Vix sit Amicitiae quanta, hoc ostenderit Arcus,
In quô vel lapides jungit & arctat amor.*

IN UTRUMQUE PARATUS.

IN nullâ re convenientiùs Vir cordatus prudentiam suam ostendere potest, quàm in cognitione temporis, cùm non sit res ulla, quamvis optima, quæ extra tempus opportunum suscepta non noceat magis, quàm profit. Ac certè, qui providus, paratusque erit ad perferendum vel exequendum, ad conandum vel expectandum, & pro re ac tempore capere concilia ac foro uti noverit, næ ille mirabilia effecturus est in suis expeditionibus. Qui se ad hæc paratum profitetur, demonstrare id poterit hõc de *Incude & Malleis* Emblemate, cum inscriptione, IN UTRUMQUE PARATUS. Nam sicut laudabile non est, perferre aliquid alieno cum maximè tempore, tantundem est, velle aliquid aggredi, antequàm paratus sit. Proinde, qui aliquid illarum rerum opportuno tempore adhibuerit, juremeritò providus ac prudens habebitur.

*Omne feret punctum, qui stans in utrumque paratus
Ipse opportunô tempore quæque facit.*

NISI CUM DEFICIT, SPECTATOREM NON HABET.

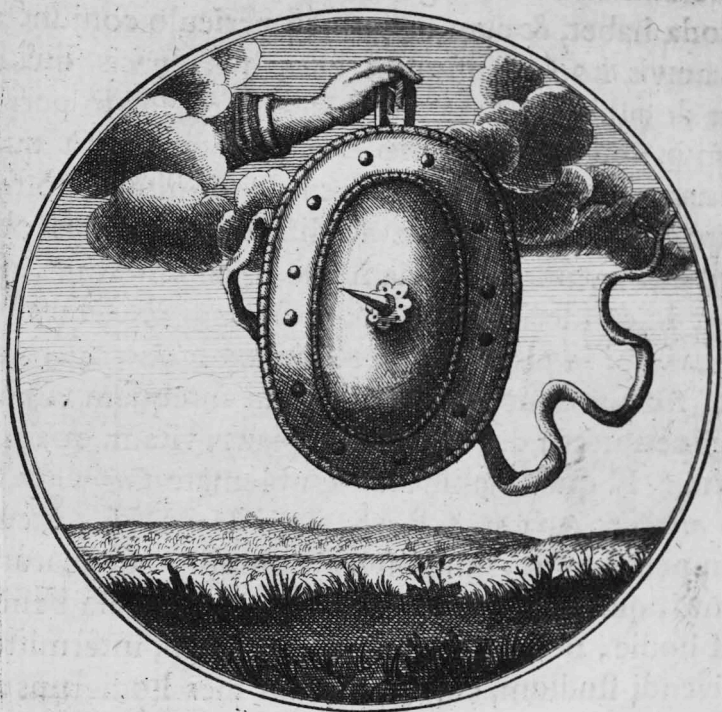
ADmodum familiare est omnibus hominibus, adeo, ut in naturam transiisse videatur, vitia & naevos alienos notare, reprehendere atque eis offendi potius, quam ut laudent & magni faciant opera egregia, quæ in illis agnoscunt, imitantes ea atque ex iis utilitatem capientes. Quicumque habet, quod conqueratur, sibi potius levem aliquam culpam sive negligentiam imputari, quam ut præstita à se officia insignia attendantur, sibi applicare Emblema hoc, *Solis Eccipsin passi*, potest cum inscriptione, NISI CUM DEFICIT, SPECTATOREM NON HABET. Etiam si enim res usque adeo pulchra ac pene divina sit SOL, nobisque tot bona luce suâ atque influentiis impertiat, nemo tamen est, qui eum contemplari atque inspicere multum laboret dum suis omnia radiis illustrat; si casu quodam obscuratur atque Eccipsin patitur, nemo est, qui non oculos attollat figatque in eo, modum quærens ac rationem dijudicandi, ac notandi exactius vitium illud atque ejus defectum.

*Deliquium accursu Solis spectatur anhelô,
Lyncei in alterius sphalmate quippe sumus.*

POST VULNERA.

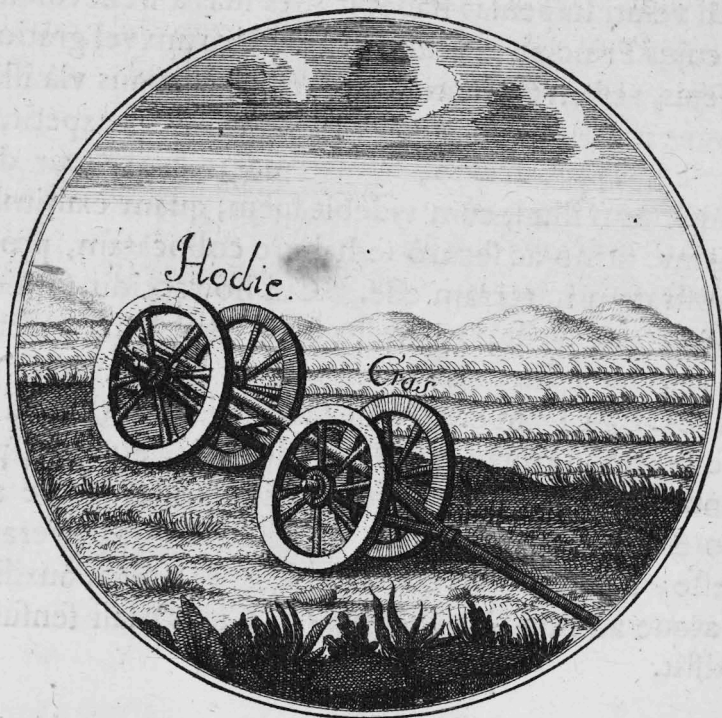
Quantò salutare magis auxilium atque remedium est in tempore ac quum necessitas exigit allatum, tantò è contrario, intempestivè atque occasione elapsâ exhibitum, in majorem acerbitatem convertitur, cùm auctum deprehenditur damnum ex non tempestivè, ac cum usui esse poterat, lato subsidio. Qui ostendere desiderat, sibi quoque remedium, quod speraverat, tardè obtigisse, quòcunque illud modò acciderit, usurpare poterit Emblema *Scuti*, cui adscripta sunt verba, POST VULNERA. Quò docetur, *Scutum*, cujus ope defendere se ab impetu hostium, & ab ictibus potuisset, post accepta jam vulnera tardiùs exhibitum, non tantùm parum proficere, sed etiam oneri magis, dum inutili pondere onerare humeros necesse habeat.

*Scuta, viri tegimen, post vulnera, nulla salutem
Præstant, ac serum est sic onus auxilium.*

HODIE VIVE.

Procrastinatio rerum gerendarum infinita semper incommoda habet, & cum magno est periculo conjuncta. Ac quamvis hoc verissimum esse, tam pacis quam belli, tempore deprehendatur, in nullâ tamen re dilatio perniciosior est, quam in Emendatione vitæ, cum sit inter officia, quæ nobis incumbunt, potissimi momenti, ac in quò inimici nostri potissima impedimenta, obstacula ac difficultates nobis objiciunt. Quamvis enim multi perversam esse, quam insistant, istam intelligunt, ac desiderium ex ea se recipiendi præferunt, pauci tamen sunt, qui id executioni demandant atque opere ipsò expediunt. Ac plerisque accidere solet, ut antequam vitam, quam ad finem perducere desiderant, incipiant, vitam, quam vivunt, absolvant. Id quod significatur Emblemate *Currus, in quò axes duo, cui alteri inscribitur, CRAS, alteri HODIE.* Sicuti enim fieri non potest, ut is, qui posteriori insistit, assequatur illum, qui primo, qui continuè progreditur, insistit; ita benè vivendum est hodie, nec differendo in crastinum, intermittendum benè vivendi studium, cum nunquam dies hodiernus assequatur crastinum.

*Crastina quid spectas? Hodie, dum constat, agatur,
Postremam ad primam, non datur, ire rotam.*

IPSE DECEPIT ME.

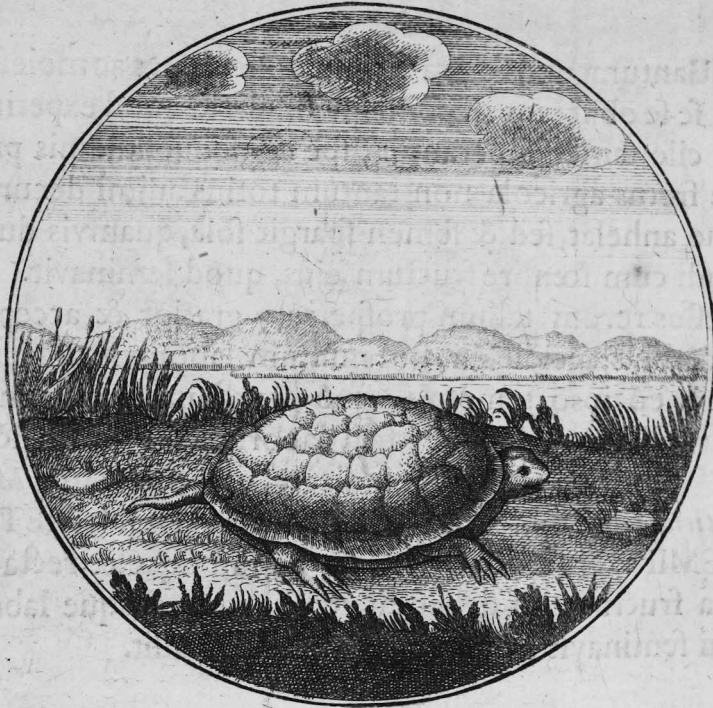
Qui veluti suspensas habebit spes suas à benevolentia aliqujus Principis, ac cuidam ministrorum vel gratiosorum ejus, rerum potenti, innitetur, existimans viâ illâ se citius perventurum ad opes & ad dignitates, quas expetit, quanto major erit ejus ambitio, tantò magis experietur deficere sibi fulcimentum illud, cùm videbit spem, quam existimabat in locò maximè firmò ac securò se habere collocatam, prolapsam atque prostratam in terram esse. Cui hoc accidit, siquidem id aliis demonstrare velit, applicare istud Emblema poterit *Vitis una cum palo, cui affixa erat, in terra jacentis*, cum inscriptione, IPSE DECEPIT ME. Nam sicut vitis habet, quod queratur, ac se se, quòd fructum nullum attulerit, eò quòd palus & fulcimentum sibi exciderit, excuset; ita & ille dolere ac conqueri potest, favore & auxilio, quod frustra speraverat se deceptos esse; atque id tantò magis, si, qui fefellit, auxiliari ipsi potuit, atque ad hoc fuit obligatus. Cujus mali sensus duplicatus existit.

*Cujus nitebar, rerum potiente favore,
Hôc titubante cado. Decipit Aula, cave.*

DOMUS OPTIMA.

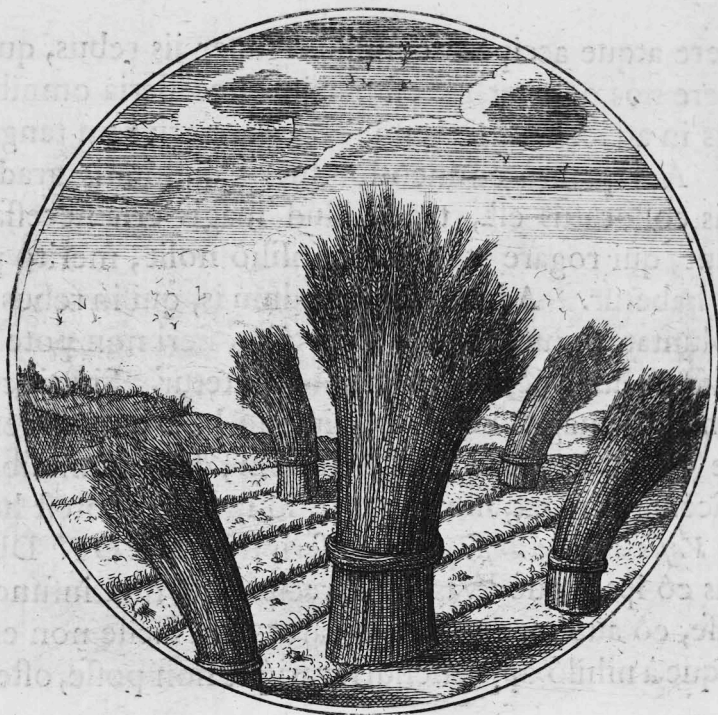
Molestias, quas sustinent ii, quos fortuna adversa cogit relictis patriis sedibus aliò se conferre, narrabunt, qui eas perferunt. Atque etiam si proverbio dicatur, *Viro Forti* omne solum patriam esse, non minùs tamen verum est, quòd itidem dicitur, infelicem ac infortunatum esse in patria suà, qui eam mutare cogitur. Illud docetur hòc Emblemate *Testudinis*, & inscriptione, DOMUS OPTIMA. Fabula, unde ista desumpta sunt, nota & familiaris est, memorans, Testudinem, cum tardè admodum ad nuptias Jovis accessisset, reliqua verò animalia omnia jam in convivio comparuissent, ob tardiores accessum reprehensam, excusasse se illò, quòd meliorem domum suà ipsius domò non haberet. In pœnam verò ac castigationem ejus, Jovem Testudini mandasse, ne unquam ex domo suà exiret, sed domum in tergo acceptam perpetuò circumgestaret. Talis hæc pœna est, quam quilibet homo cordatus æquissimo animo debet ferre, ac præcipuè, si quidem expertus fuerit, quam molestum sit maximam vitæ partem peregrinari.

*Quamvis extremos cursu quis tendat ad Indos,
Optima quin potius sit sua cuique domus.*

NON METENTIS, SED SEMINANTIS.

Quantumcunque graves sint difficultates ac molestiæ, quæ se se obijciunt ad consequendum id quod expetimus, facile tamen superantur, spe consequendi finis propositi. Hæc spe fretus agricola non tantum totius animi decursu laborat atque anhelat, sed & semen spargit solâ, quamvis dubiâ, spe, colligendi cum fœnore fructum ejus, quod seminavit. Quantom succensus rerum talium prosperior, gratior & acceptior est, tantò acerbior accidit illi, qui multum laboravit anhelavitque, si quidem eò ipsò tempore, quò præmium servitii meritique expectat, alium colligere ac frui laborum suorum fructu conspiciat. Qui hoc aliis volet indicare, uti poterit hœc *Manipulorum triticeorum* Emblemate ac Lemmate, NON METENTIS, SED SEMINANTIS, Quoniam natura duce & recta ratione magistra fructus non debet esse colligentis absque labore, sed ejus, qui seminavit ac laboravit, sudavit & alsit.

*Qui fructum carpit, non protinus ille meretur,
Spargentis semen gratia major erit.*

NON DUCOR.

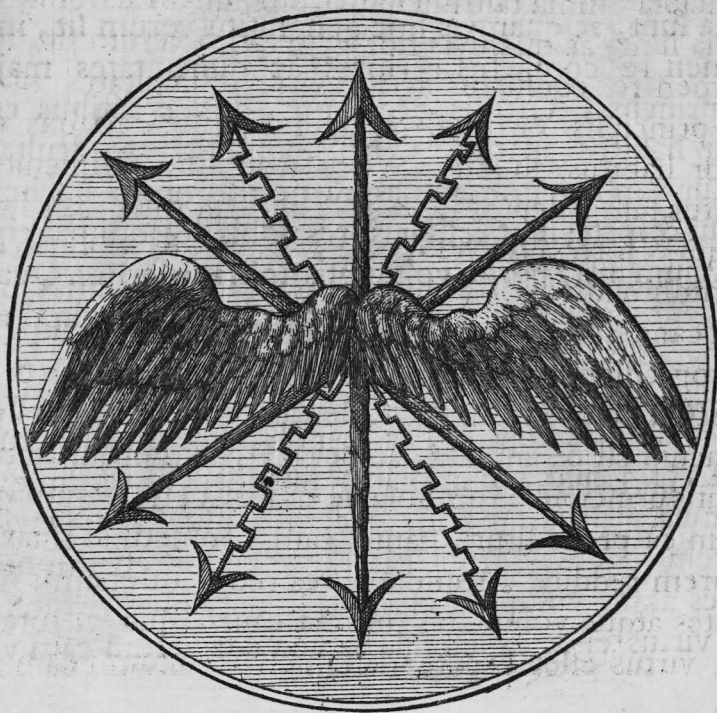
Petere atque accipere consilium super iis rebus, quas perficere nos oportet, res est maximè necessaria omnibus, qui suis in actionibus scopum ferire, sive acu rem tangere voverint. Ac, quantò eminentior fuerit dignitatis gradus, in quò quis collocatus est, tantò illud magis erit necessarium. Nam sicut, qui rogare atque uti consiliò nolit, meritò pro temerariò habetur. Ad eundem modum is, qui in rebus omnibus à voluntate & nutu alieno dependet, fieri non potest, quin pro timidò & homine nullius pretii reputetur. Si Princeps aut quispiam alius magni nominis, vitando hæc duo extrema, ostendere volet, Amicum se esse Consilii, & animum sibi viresque sufficere, ut regat, non regatur, id indicare potest hòc Emblemate *Vasis absque ansis*, cum inscriptione, NON DUCOR. Quia vas eò ipsò, quòd vas est, se recipiendi, quæ infundantur, capax esse, eò autem, quòd ansis caret, tam facile non esse tractatu, atque à nihilò apprehendi levarique non posse, ostendit.

*Ansa quod est vasi, sunt hoc consulta regi,
Ipse sibi capiat consiliumque petat.*

PROCUL

Qui vitæ curriculum placide & tranquille conficere cupit, ac reddendis deinceps ejus rationibus receptui canere, partem aliquam illius temporis, quod perdidit, aliisque rebus sine fructu impendit, sibi sumendo, abstinere debet à Principibus, Aulisque eorum, atque à consuetudine potentiorum. Id quod indigitatur hōc Emblemate decantati *Fulminis Jovis*, cum inscriptione, PROCUL, docente, fugiendos esse Principes, & quoscunque Potentiores propter periculum, quo cum familiaritas illorum & consuetudo est conjuncta. Dum enim facile quis eos offendit, in malam eorum gratiam incurrit, ac se periculo ruinæ fulminis ictu afferendæ objicit. Ut evitentur damna ista, auctores fuere sapientes antiqui, declinando iras dimittendo spes vanas, excutiendo sollicitudines ac curas, contemnendo remunerationes falsas, negligendoque fictas Principum amicitias, fugere hos, ac vitare eorum aulas, sicut nauta fulminibus ac tempestatibus se solet subducere.

*Si sapiſ, at magni non fulmina temne Tonantis,
Aulis Magnorum præſtat abeſſe procul.*

SIC ITUR AD ASTRA

Pincipia omnia tam disciplinarum, quam actionum, difficilia sunt, ac quamvis hoc generatim verum sit, in nullâ tamen re conflictus acriores ac difficultates majores, quam in principiis Virtutis, occurrunt, donec actibus crebris acquiratur habitus, in quô Virtus consistit. Difficultas hæc proficiscitur tam à depravatâ naturâ nostrâ, quam ab hostibus nostris, qui & fortes sunt & superiores nobis, & qui præcipuum nobis damnum intra portas voluntatis nostræ inferunt. Quæ cum ita se habeant, certè nobis non est cedendum retrò, imò eò audacius progrediendum. Id quod Emblemate *Pyramidis* & inscriptione, SIC ITUR AD ASTRA, denotatur. Nam sicut Pyramis cuspidè acuta est & angusta, ac deinde paulatim dilatatur; ita Via Virtutis principiò ærumnosa ac difficilis est, verum quanto amplius in eâ proceditur, tantò eam consuetudo suaviorem ac faciliorem reddit. Atque huc res redit, ut etiamsi non nisi suavitates atque voluptates summæ causâ, quæ virtutem committatur, virtus esset expetenda tamen secundum eam vivendum sit.

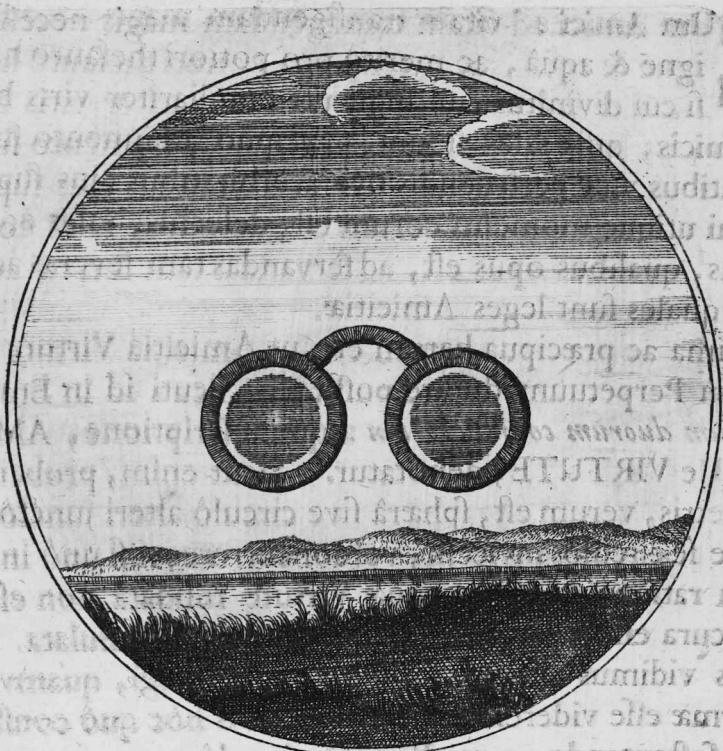

*Aspera Virtutis via: sed sic itur ad Astra,
Principium cuspis, latius inde patet.*

SIC ANIMI AFFECTUS.

E Tiam si motus animi, cum quibus pugnandum nobis est, principio nobis adeò graves ac fortes non esse videantur, non ideò nos in resistendo atque illos domando negligentiores esse convenit. Nam si nos ab illis vinci ac subigi sinimus non tantum non acquiescent in eò, ut voluntatem illis nostram prodamus, sed etiam ingerere se se parabunt intellectui nostro, excacando eum atque efficiendo, ut nigrum pro candido, clarum pro obscurò, falsum pro verò apprehendat, de gradu in gradum nos præcipitando, donec nobiscum in profundum errorum quibus mens humana magno suo malo agitur præcipientes ruant. Id hoc Emblemate *Perspicillorum* atque inscriptione, SIC ANIMI AFFECTUS, designatur. Nam sicut illi, qui per Perspicilla prospicit, quæcunque conspicit, eodem ipsò colore apparent, cujus sunt perspicilla, atque res ipsæ vel gtandes vel parvæ visui se sistunt pro Perspicillorum figurâ ac formâ; sic animi motus hoc efficiunt, ut omnia conformia ei cupiditati, cui inprimis inservimus, appareant, dum se se oculis rationis opponendo, eam ita perturbant, ut, siquidem amore æger rem aspiciat, omnia ei pulchra facilia ac sua- via, sin verò odio, præpeditus; ea ipsa mala, fœda, aspera atque difficilia appareant.

AMICITIA ABSOLUTAE VIRTUTE

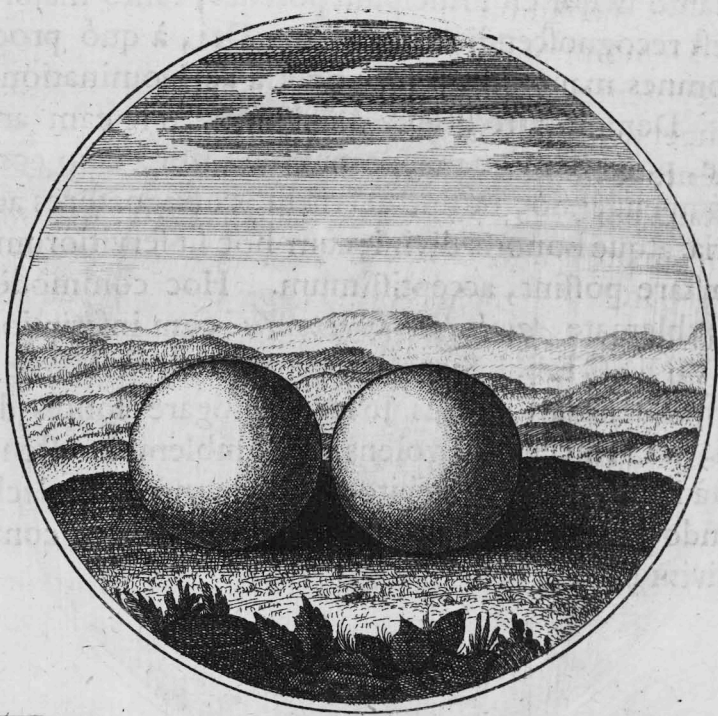
*Apparent tali, quô imbuta, specilla colore
Res; sic affectûs se patientis habent.*

AMICITIA ABSQUE VIRTUTE.

Cum Amici ad vitam transigendam magis necessarii sint igne & aquâ, ac meritò pro potiori thesaurò habeatur, si cui divinitus contingit uti familiariter viris bonis ac fidis amicis; quia tales si sunt, præcipuo adjumento sunt, sive suavitatibus vitæ perfruendis sive acerbitatibus ejus superandis; Maximi utique momenti eorum est, delectus, tales eos ut habeamus, qualibus opus est, ad servandas tam severas ac rigidas leges, quales sunt leges Amicitia.

Prima ac præcipua harum est, ut Amicitia Virtute nitatur, ita ut in Perpetuum durare possit. Sicuti id in Emblemate *Globorum duorum conjunctorum* atque inscriptione, AMICITIA ABSQUE VIRTUTE, denotatur. Sicut enim, probantibus id Geometris, verum est, sphærâ sive circulo alteri junctò non attingere se circulos invicem, vel concurrere, nisi unò in punctò; eadem ratione Amicitia; quæ Virtute fundata non est, firma aut secura esse non potest, sed falsa est & simulata. Unde multas vidimus amicitias dissolvi, ac disjungi, quamvis maxime firmæ esse viderentur, deficiente eis hòc quò constringendæ ac sustentandæ erant, Virtutis vinculò.

DIVINAE VINDICTAE

*Vinculum amicitiae Virtus, quaecunque carebit
Istô, fucus erit nomine Amicitiae.*

DIVINAE VINDICTAE.

Quantò major est Principum potestas, tantò major eorum est recognoscendi eam à manu Dei, à quò procedunt, omnes magnitudines, imperia ac Dominationes, obligatio. Demonstrare utique debent, gratò se eam animò agnoscere, potentiam ac magnitudinem sibi à Deo concessam in hoc impendendò, ut sint acerrimi propugnatores ac vindices gloriæ atque honoris divini, cùm hoc sit servitiorum, quod Deo præstare possint, acceptissimum. Hoc commodè exprimitur Emblemate *Aquila fulmen tenentis*, cum inscriptione, DIVINÆ VINDICTÆ. Sicut enim Aquila ales est Jovis ac fulmen arma denotat, quibus Jovem castigare fontes dixerunt Antiqui; ita Princeps uti volens hòc Emblemate ostendet, se bonum à Deo acceptum debitò modò cognoscere, declarando publicandoque, se ministrum esse Divinæ Vindictæ contra Nominis divini hostes.

*Vindex est princeps divini Numinis iræ,
Nec frustra in manibus fulmina picta gerit.*

AUT VOLARE AUT QUIESCERE.

A Nimi magni ac generosi est, vitam potius quietam nullo eximiae virtutis aut illustris facinoris specimine edito, transmittere, quàm res parvas & Magnitudini animi sui non respondentes suscipere. Ac sæpius visi sunt viri aliqui strenui, veluti per saltum ad fastigium gubernationis, negotiorum pacis ac belli, pervenisse, cùm quidem initio de recta eorum gubernatione dubitaretur, quod media iis acquirendæ experientiæ defuissent, nihilominus rationibus exactè redditis, negotia magni momenti mensuræ fortitudinis suæ congruere, ostendisse. Qui itaque volet indicare, res parvas aggrediundi sibi animum non esse, quin potius tranquillam in otio honesto vitam degere constituisse, commode declarare id poterit Emblemate *Avis*, quam *Paradisi* appellant, ad nos ex Indiis Orientalibus allatæ, cum inscriptione, **AUT VOLARE AUT QUIESCERE.** Nam sicuti Avi pedibus destitutæ aut volandum aut quiescendum est, ita ille, cui non datur suscipere res magnas, in quibus Fortitudinem suam possit exerere, malle se vitam quietè ac privatim honeste traducere ostendet.

*Præstat nulla sui penitus documenta dedisse,
Quàm non se digna, & vilia parva sequi.*

STULTIS MORDET.

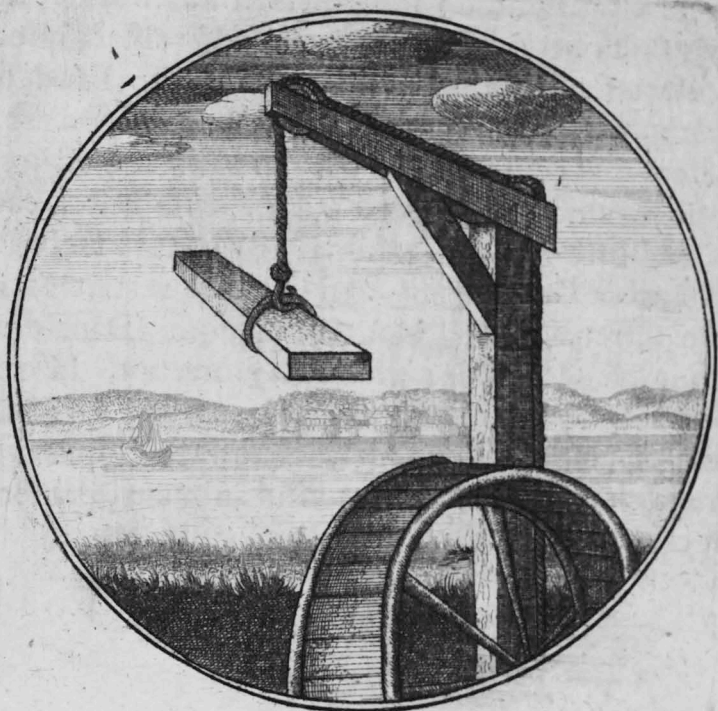
Quamvis inimici nostri fortes sint ac potentes, non ideò tamen terreri ac manûs nos dare par est, cùm certi simus, similes esse illos *Canis catenâ vinctò, qui non nisi appropinquantes adoriri ac lædere potest.* Quantumcunque igitur litigent nobiscum ac contrà nos exurgant, si quidem non accedamus ad eos, consentiente voluntate nostrâ, mordere nos ac lædere nequaquam possunt. Cùm verum sit, neminem lædi nisi à seipso, voluntate scilicet suâ, malis inimicorum consiliis consentiendo. Cautè cum his versaturus, uti poterit hoc Emblemate *Vincti canis* & inscriptione, STULTIS MORDET. Stultus enim esse nou desinit, qui usque eò cani vincto appropinquat, ut hic eum apprehendendo mordere possit, ac non nisi de se ipso conquerendi causam justam habiturus est.

*Stulte! quid accedis? vinctus nil Cerberus audet,
Consensu accedens laderis ipse tuô.*

INGENIUM VIRES SUPERAT.

Qui soli potentia suæ ac viribus confusus, suscipere res magnas decreverit, atque ad finem perducere se eas hac ratione posse existimaverit, quamvis viribus omnino magnis instructus sit, se ipsum tamen deceptum deprehendet; cum facili negotio, ut aliis inveniatur, contingere possit, qui minore fortè robore, at majori ingenio excellat atque eum superet, ac tanto major sit res ista, quam ingenium mediocribus viribus adjutum potius, quàm vires solæ, præstat, quantò excellentiores ac majoris faciendæ sunt facultates animæ, quam sensus corporis. Cui animus est indicare majoris se æstimare ingenium mediocribus viribus instructum, quàm vires magnas absque ingenio, id faciet hoc Emblemate, in quò depicta est *Machina*, *cujus beneficiò molem multò majorem quis sustollere in altum potest, quàm omnibus ac solis viribus suis potuisset.* Cui Emblemati adscripta est sententia, **INGENIUM VIRES SUPERAT.** Eadem quippe ratione, quod solis viribus obtineri non potest, ingenio atque scientiâ perficietur.

*Quam vires solæ nequeunt, hanc machina molem,
Ingenio vires jam superante, levat.*

STERILIS LABOR.

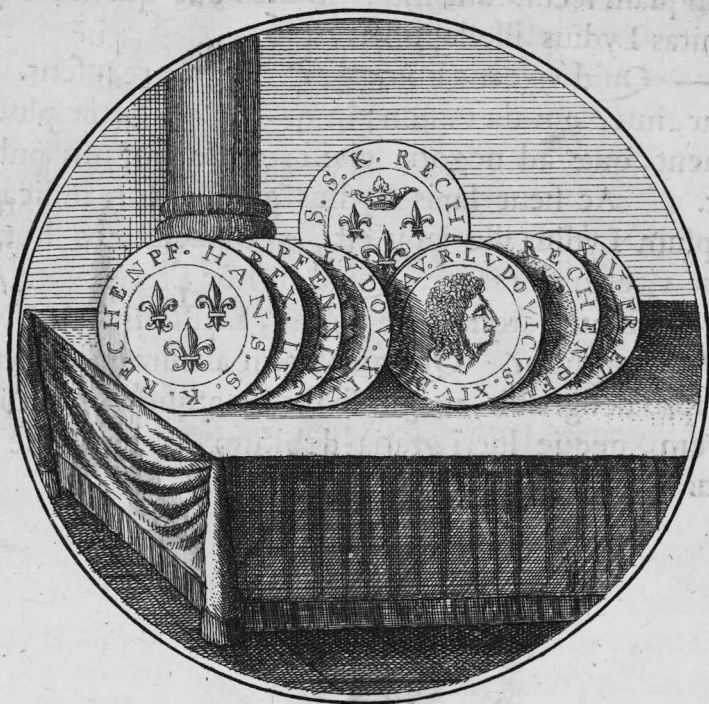
Tanta est magnitudo ac dignitas Animæ nostræ, ut quamvis finita sit, nihil tamen in mundô existat, quod ei satisfaciat, aut quantumcunque id tandem sit, desiderium ejus impleat, nisi infinitum, quod est Deus. Ac sanè, quantum quidem uspiam laboris in indagandô solatiô ac tranquillitate animi inveniendâ insumatur, tamen in rebus caducis ac fluxis nihil istorum invenit anima, sed in solô Deô æternô, à quô creata est. Cæterum iis, qui solatia quærunt & tranquillitatem in terrenis rebus, idem accidit, quod Danaïdibus, quæ frustra in implendô doliô perforatô laborarunt. Id quod hoc earum Emblema intendit, cujus inscriptio, STERILIS LABOR, illis similis est, qui vacuum, rebus æque vacuïs, quales sñnt terrena omnia, implere parat, cum nihil animam, præter Deum, qui eam creavit, satiare atque explere possit.

*Frustrà terrenis animam tu pascere tentas,
Huic fixa in solò sunt sua vota Deò.*

RERUM VICISSITUDO.

SI quidem attentè considerentur ea, quæ in mundò occurrunt, facile est, varietates ac mutationes rerum omnium animadvertere. Ac, quamvis hæc ita se habeant, omnium temporum ratione initâ, in hõc tamen, quò vivimus seculò, aliquid istorum amplius, quàm seculis multis anterioribus observari intuentium oculis videtur. Videmus enim homines quosdam ex humilis conditionis statu eò fastigii adscendisse, ut sceptrò ac diademate fulgerent; alios, qui regna possidebant, expulsos ac regnis exutos, atque alios rursus, qui tanquam terræ filii, quum ex humili nascendi sorte emergerent, in tam sublimi dignitatùm locò collocati fuerunt, ut quasi oculi aciem effugerint; unde tamen denuò lapsu graviore proni in terram decidèrunt. Qui varietates istas ac mutationes oculis exponere velit, hoc Emblemata *Calculorum*, cum inscriptione RERUM VICISSITUDO, usurpet. Quoniam, sicuti in computando atque rationibus ineundis Calculus magnam aliquam summam conficiens, mox in computatione aliâ aut fortè eâdem ipsâ, vel minimum computationis numerum refert, ita quibus exigua aut instabilis summæ fortunæ, ac illustris dignitatis usura contigit, ii comparari possunt rebus æque fluxis & quarum varium est pro varietate temporum pretium, quales sunt computatorii isti calculi.

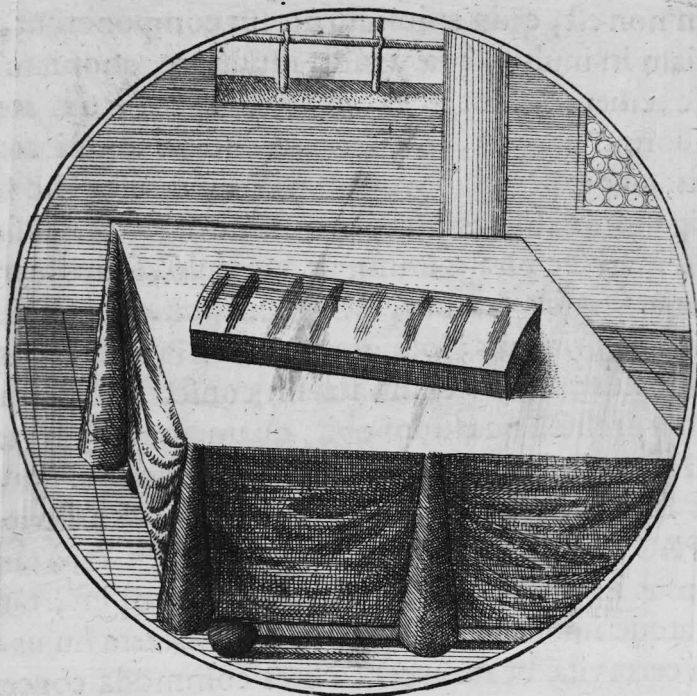

*Calculus in numeris mille est, centumque vicissim,
Sic rerum variant horrida fata vices.*

LAPIDE AURUM, AURO HOMO.

Quanquam secundum illud, munus aut qualiscunque dignitas Lydius ille lapis est, quò
— Quid valeant hùmeri, quid ferre recusent.

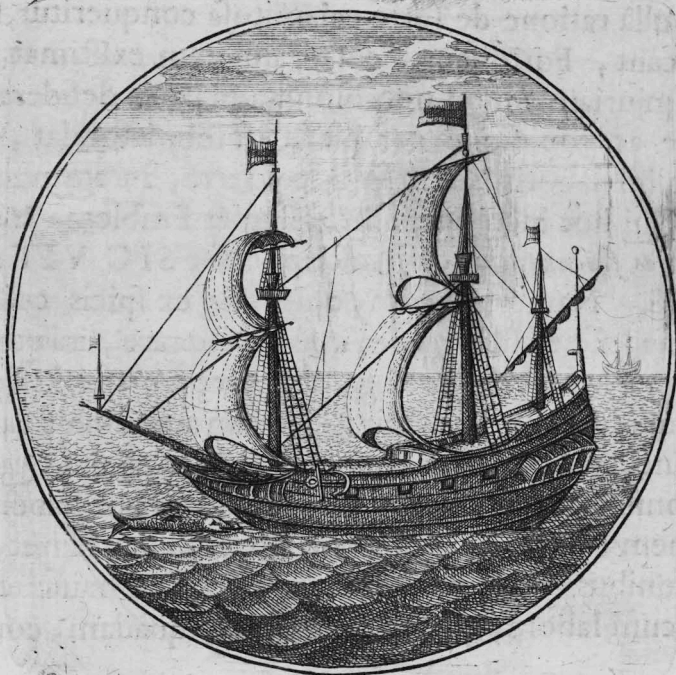
exploratur, inter omnia tamen, in quibus potentia plurimùm est, eminent, quæ ad negotia civilia & ad bonum publicum pertinent. Ac sicut lapis Lydius gradûs auri indicat, ita aurum ipsum Lydius ille lapis est, quò facultates hominum eorumque vires explorantur. Quod in hóc Emblemate *Lydium lapidem* adumbrante atque inscriptione, LAPIDE AURUM, AURO HOMO, arguitur. Quisquis enim aurum magni non fecerit, eò ipsò designabit, magni se facere atque in pretiò habere honorem, neque lucri gratiâ debitum officium esse intermissurum.

*Si lapidi affriclum sit, rité probabitur, Aurum,
Aurô sic ipsô est experiundus homo.*

CERTA PRO INCERTIS.

Siquidem homines actiones suas probè examinarent, dubium non est, quin animi sui motûs componerent, ac sententiam in multis, quæ agunt, mutarent, quoniam, quàm audaces ac temerarii sunt in rebus, quæ ad palatum atque appetitum illorum faciunt, tam sunt imbecillis animi atque restricti in iis, quæ expediri illorum maximè interest. Hic fortunæ atque navigationi in Indias susceptæ committit facultates suas, tantò, quod à mari ac piratis imminet, periculò, solius lucri, quod sperat, gratiâ. Alius tantum, quantum possidet, servitio impendit alicujus Principis, solâ gratiæ sibi à Principe conferendæ spe adductus; alius vicissim navim conscendit, terraque, in quâ natus est, relictâ quæsitum abit, quam nunquam vidit, patriam, solâ plus in hac, quàm in relictâ, obtinendi fiduciâ, Id quod hîc Emblemate. *Navis vela facientis* & inscriptione, CERTA PRO INCERTIS, significatur. Cùm verò tam confidentes simus in rebus istis ac temerarii, mirum est, tam curtos nobis atque imbecilles ânimos esse, ut incerta hujus vitæ ad obtinenda certa vitæ beatæ inter cœlites commoda contemnere dubitemus.

*Spe vanâ incerti mox certâ reliqueris, unâ
Pro vitâ æterna tuta pericla times.*

SIC VITAM INVENIES.

Sine ullâ ratione de forte calamitosa conqueritur, seu, quam vocant, Fortunam incusat, qui eam exlstimat sibi facere injuriam, quod non omnia sibi, quæ desiderare aut cogitatione ac cupiditate complecti possit, affundat, dum ipse pro se nihil laboris aut sudoris conferre, in animum inducit suum. Qui hoc inculcare velit, assumat Emblemata *Manuum spicas triticeas fricantium*, cum inscriptione, SIC VITAM INVENIES. Nam sicuti eum, qui grana ex spicis colligere desiderat, necesse est stringere manus ac laborare, ita quoque, qui præmium Virtutis consequi gestit sive eum, qui hisce in terris acquiritur, honorem, nominis gloriam aut aliquid facultatum, habet sanè, quod laboret ac pugnos constringat. Quod nisi faciat, nonnisi, de se ipso conquerendi causam habebit, quod occasionem opitulandi sibi ipsi neglexerit, cum sciret, rem nullam, omnibus rebus benè consideratis, tam nauci esse, quin magnò cum labore, quasi permutatione quâdam, comparetur.

*Triticeam quæris collectam condere messem,
Est stringenda manus. Vita labore scatet.*

AMICUS POST MORTEM.

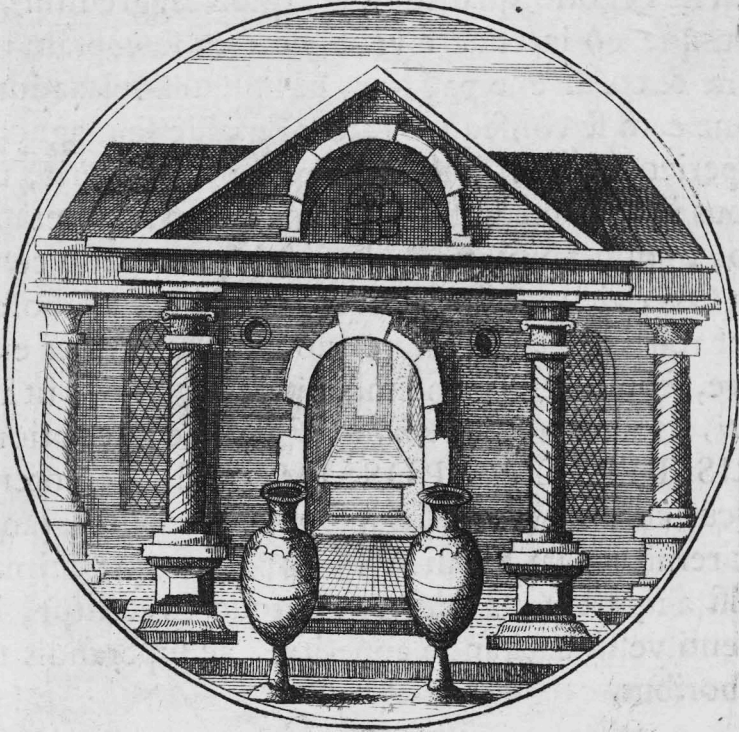
Nulla res in hâc vitâ communi majoris æstimanda est amicô certô. Qui eum invenerit, causam omninò habet, cur se felicem tantô thesaurô inventô prædicet. Nilominus, cùm Leges Amicitia per petuæ sint, non solùm idem cum amicô velle & nolle, quoad vivimus convenit, sed & post mortem, quæ amici sunt, procurare, atque id quibuscunque occasionibus oblatis ostendere. Qui hoc indicare volet, uti poterit Emblemate *Arboris exuctæ* sive *emortuæ cum vite pergulana, fructibus sive uvis onustâ*, cum inscriptione, **AMICUS POST MORTEM.** Quoniam, sicuti arbor idem officium præstat emortua; quod in sustentando atque fructûs vitis, dum esset viva, adjuvando; ita vicissim amicum superstitem, etiam post mortem, amicitiam colere par est.

*Mors nec amicitiae Leges, dissolverit; Arbor
Et vivens viti siccaque praestat opem.*

NULLA SORS LONGA.

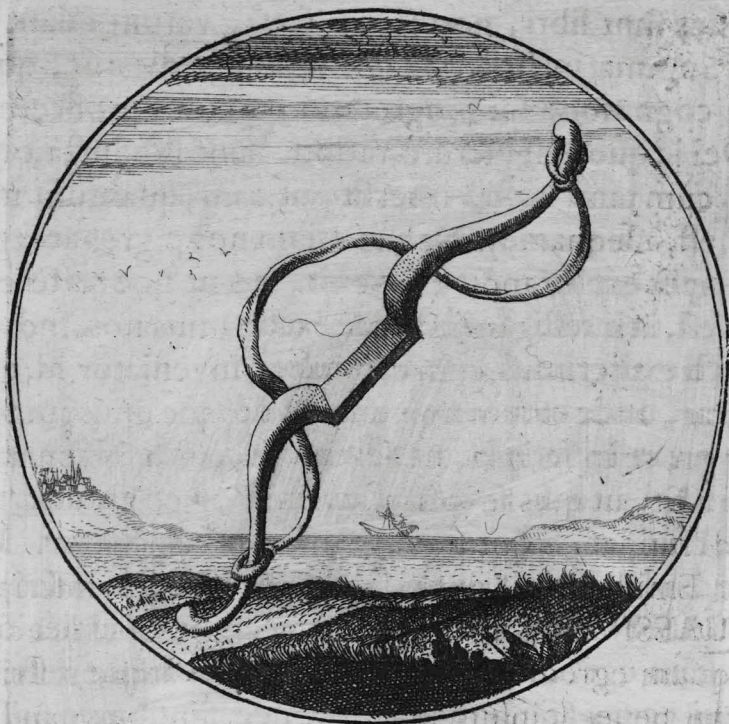
Cùm varium atque mutabile sit quidquid in hâc vitâ occurrit, magnoperè seipsum decipiet, qui existimaverit, suavitates ejus fore perpetuas ac pariter ærumnas semper esse duraturas. Qui hoc capit, eam vitæ rationem inire tenetur, ut quantò felicius ei res succedunt, tantò magis se præparet, excipiendis, quæ subsequi possunt, molestiis ac pro certò teneat, suavitatum atque acerbitatum eam vicissitudinem esse, ut morâ non longâ interpositâ sibi invicem sint successuræ. Id, quod Antiqui significare voluerunt, dum dixere, *Jovem vasa duo penes se habere, unum plenum mali, alterum boni, ex quibus continuo inter homines bona & mala per vices effundat ac distribuât.* Quod & Emblemate *Templi & vasam duorum ad portam constitutorum* cum inscriptione, NULLA SORS LONGA, insignitur. Atque hujus quidem rei consideratio, ut, qui inter homines felici sorte gaudent, circumspectè vivant, de reliquò iis, qui iniquâ sorte premuntur, solatium suppeditare debet.

*Quicquid in hac vitâ fiat mutabile cum sit,
Utraque magnanimo sors moderanda viro est.*

UT MELIUS TENDERE POSSIM.

Qui in negotiò qualicunque, quod aggreditur, laborem usque eò intendere velit, ac rem susceptam ita sibi curæ & cordi esse patiat, ut sine ullâ relaxatione aut respiratione eam se consequi instituat, nã ille se magnoperè delusum experietur; quia tùm, cùm maximè òpus erit, ut viribus majoribus in eam incumbat, vires eà ipsum atque etiam animus negotio, in quò tantum anhelavit ad finem perducendò, deficient. Qui, vitare dum cupit extrema ista, à labore inceptò paulisper requiescit ac respirat, quò tantò intensius eum possit resumere, sententiam suam Emblemate istò *Arcus*, ut ita dicam, *exarmati*, sive *cui chorda remissa est*, atque inscriptione, **UT MELIUS TENDERE POSSIM**, declarare poterit. Nam, sicuti arcus continuò intensus ipse veluti delassatus tandem subsidit, ac remittit, ita etiam vires corporis atque animæ flaccescunt, nisi aliquantum subleventur atque foveantur, in vicem condimenti velut excitando appetitui, ac superandis tantò faciliùs laboribus.

*Ut melius tendas, fac Arcus ut ipse quiescat,
Non Arcum intensum semper Apollo gerit.*

NE TE QUAESIVERIS. EXTRA.

Quantum homini præstet sui ipsius cognitio, de eò pleni omnes sunt libri, non solum sacri, verum etiam profani. Summatim hoc ita exprimitur, ut dicatur, quantum quisque in cognitione sui progreditur; tantum proficere in cognitione Dei id quod est lucrum, ratione bene subducta, omnium maximum, cum tanti nostrâ intersit, ut eam, quantum mortalibus datum est, assequamur. Neque etiam nos pigros ac segnes esse in nobis ipsis explorandis convenit, sed ut hoc rectè exequamur, opus est, ut intelligamus atque excutiamus nos, indagando, undè profecti extiterimus, cum difficulter, inveniatur id, quod eò locò quæritur, unde ortum non ducit Adeoque unusquisque debet sese quære re in se ipso, ut se intra se ipsum inveniatur, cum fieri non possit, ut quis se ipsum inveniatur ac cognoscat, ubi sese ubique diffundat, atque extra se ipsum peregrinetur. Id quod significatur Emblemate *Limacis* sive *Cochlea*, cum inscriptione, NE TE QUAESIVERIS EXTRA. Sicut enim Cochlea domum suam nunquam egreditur, sed in eâ angustè atque restrictè habitat, ita qui penes seipsum divertit, nec sensibus paullo momento huc illuc impelli se sinat, infirmitatem claustrorum, quibus portæ ejus interiores munitæ sunt, deprehendet. Ac quantum quis majorem hujus rei scientiam acquisiverit, tantò altius enitetur ad cognoscendum immensum Scientiæ & Sapientiæ Dei thesaurum, in qua cognitione demum vera hominis beatitudo est posita.

*Proximus ipse tibi, ne te quæsi veris extrà,
Te nosce, ut possis dicere, nôsse Deum.*

SIC LITERAE SACRAE.

Scriptura sacra vita ac columen est eorum, qui in colendo ac demisse venerando DEO immortalī felicitatis suae summam posuerunt. Fons insuper, ex quō omnia bona divina promanant, atque in eorum redundant utilitatem, qui ex illā hanc petere atque sibi accommodare didicerunt. Atque thesaurus omnino ditissimus conditoriumque opulentissimum est, ex quō remedia peti atque adhiberi possunt, medendi quibuscunque incommodis eorum, qui eam debitā cum reverentiā atque animi demissione legunt. Neque enim privatam cujusque interpretationem cōco impetu amplecti, sed in eā explicandā sequi par est consensum Ecclesiae Catholicae ac probatorum Doctorum ejus, qui veritatem Sacrae Scripturae incorruptam servarunt. Qui tantō ex bonō non seriō student proficere, sed superbiā inflati secundū opiniones proprias atque inde exortos errores interpretari ac declarare Scripturam aggrediuntur, torquendo eam, truncando adeoque corrumpendo, nec verā ac germanā interpretationi fidem habere institunt, novitates potius atque ineptias hæreticorum sequentes, ii sibi ipsis malum accersunt, ac saluberrimam medicinam sibi in venenum convertunt. Id quod hōc Emblemate, in quō herba *Adelfia*, quæ & *Oleander* vel *Nerium*, ac *Rhododendrum*, de quo Mātthiolus, vocatur, depingitur, eique adscribitur, SIC SACRÆ LITERÆ. De herba enim illa refertur, hominibus eam salutarem, bestiis autem esse pestiteram & virulentam.

*Scripturam sacram sancte qui tractat, abunde
Proficit; invertens, ipse venena legit.*

VERITAS.

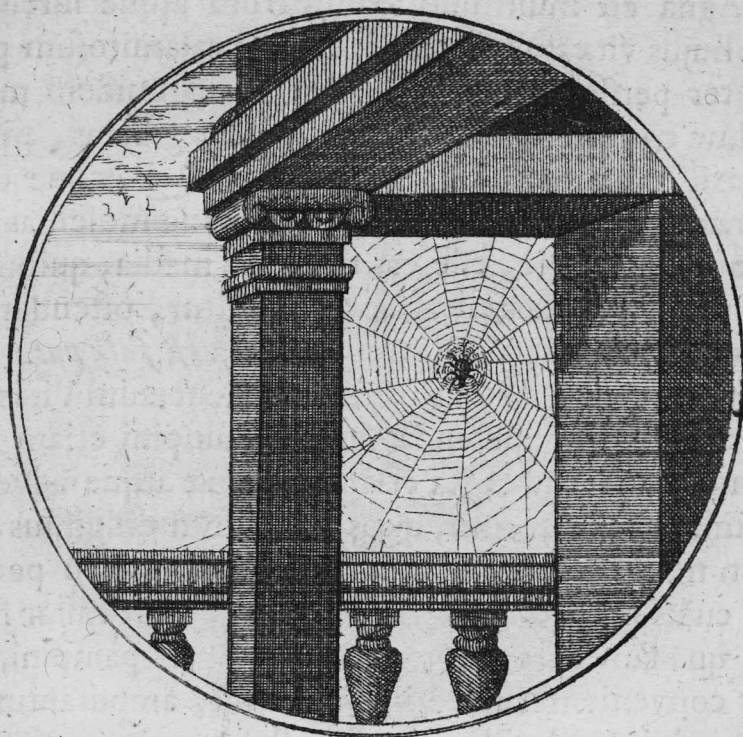
Lumen, quod alma Veritas in se continet ipsa atque aliis, ut impertiat, circumfert, tantæ claritatis est, ut protinùs, atque illud elucescit, tenebræ & falsitates mendaci; deprehendantur. Ac licet hoc quidem omnibus viribus eò contendat, ut veritati contradicat, atque eam extenuando deprimat, non tamen ea opprimitur, sed potius luce suà mendacibus veluti silentium imponit, & eorum cohibet linguam. Id quod Emblemate *Ranarum*, & inscriptione verbi, VERITAS, denotatur. Qui declarare aliis volet, se amicum esse Veritaris, atque efficaciam ejus, quæ in compescendô, eam non ritè colentium, ore consistit, agnoscere, uti Emblemate hoc poterit.

*Si lucem adponas, non ultrà Rana coaxat,
Appositò Veri lumine falsa ruunt.*

FUNICULI VANITATUM.

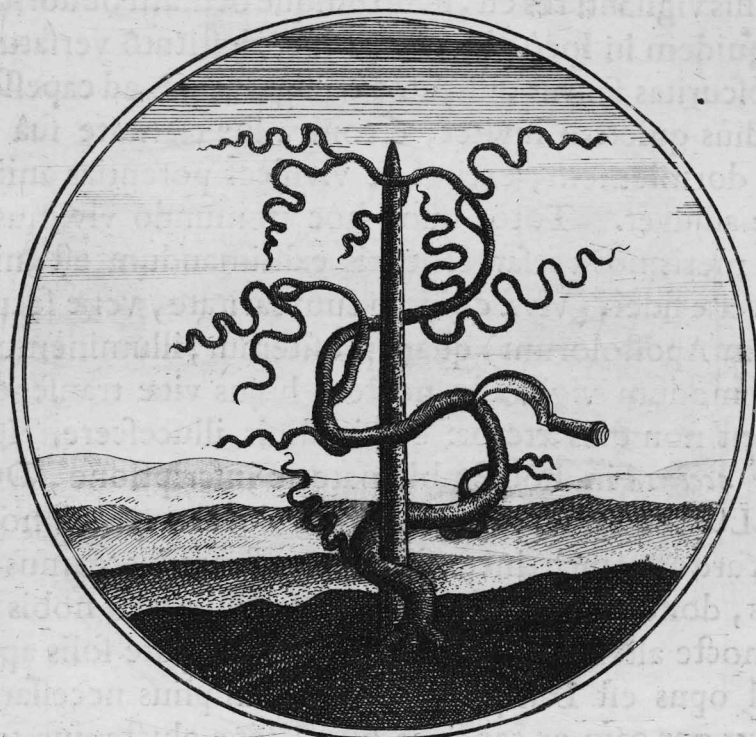
VAnigeruli illi, qui actiones suas ita instituunt, ut vanitates ac pravas cupiditates, quæ in rebus humanis dominantur, sequantur, texere dicuntur funiculos ac laqueos Vanitatis, tam subtiles eos atque tam nullius usus, veluti sunt telæ, quas araneæ solent conficere. Ac certè, si res probe expenditur, inutiles omninò fastidiosæ ac debiles sunt, quæcunque actiones contra Legem Dei susceptæ. In hoc etiam telis arenearum peiores, quòd, licet tantæ tenuitatis ac debilitatis sint, tamen ita vehementer irretiunt atque illaqueant textorem suum, ut quantascunque maximas vires adhibeat, nulla tamen ratione possit absque auxiliò divinò sese ex tricis illis exolvere atque ex laqueis ac retibus à se ipsò textis expedire. Id quod Emblemate ex Lemmate, FUNICULI VANITATUM, notatur.

*Nectit subtiles, viles sed aranea telas,
Hos vani laqueo impia turba refert.*

SIC UBERIUS.

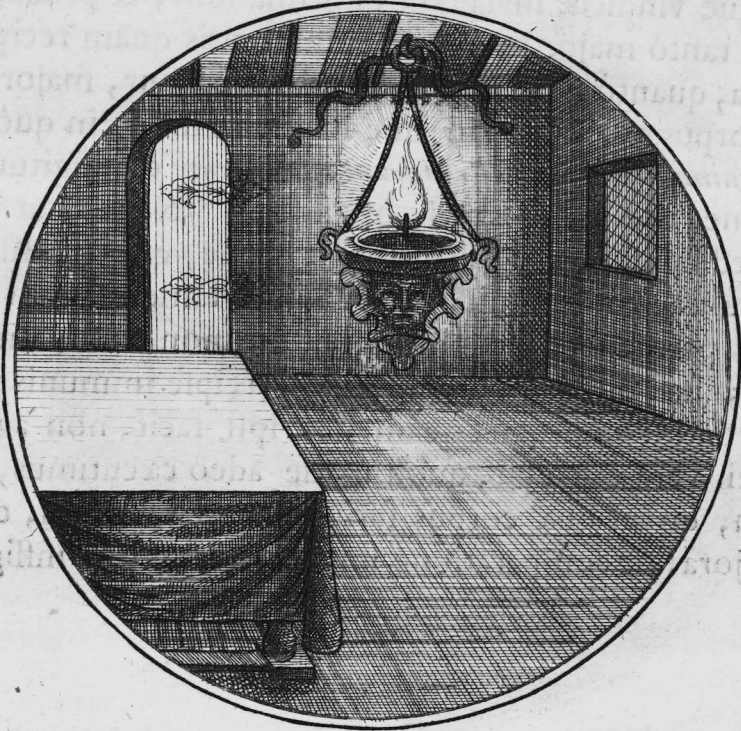
Magna est multitudo ærumnarum atque infelicitatum hujus vitæ; quas experitur, cui calamitosum per eas iter perficiendum est. Ac quantò quidem minus patientiæ huc contulerit, tantò id ei accidet gravius, nisi solatiò atque auxiliò supernaturali sublevetur. Qui itaque declarare volet, magnò se ac forti animò ærumnas ac molestias illas perferre atque agnoscere, esse eas tanquam media, quibus fructûs Virtutis uberes excitentur ac proferantur, ostendere id poterit hõc Emblemate VITIS, cui appicta est *falx putatoria*, atque inscripta verba, SIC UBERIUS. Sicut enim Vites, ut crescant & fructificent, putandæ sunt ac pampini etiam ex parte decerpendo auferendæ; ita etiam ærumnæ atque adversitates, (veluti sunt obitûs eorum, quos admodum diligimus; jacturæ rerum magni à nobis æstimatarum, intermissio persecutionis rei, cujus magnò desiderio tenemur; sunt instar falcis putatoriæ, quæ sarmenta emortua & luxuriantes pampini, qui fructûs nos convenientes ferre impediabant, amputantur. Neque omninò curanda illorum est jactura, quin potius maguò animò superanda omnis ærumna ferendo est, cum re ipsâ hoc efficiant, ut fructûs nobis magis convenientes & feramus & consequamur.

*Uberior fructus vitis, quæ ritè putatur,
Virtutem adversis fructificare decet.*

DONEC DIES ILLUCESCAT.

Facilis vigilantibus res est, in utrumque oculum obdormiscere, siquidem in locò obscurò ac luce destitutò versatur, cùm obscuritas sensùs dissipatos colligat atque ad capeffendam commodiùs quietem invitet, e contrà lux claritate suâ exprefaciat dormientem, excitet ac vivificet potentias animi, vigiliâsque adjuvet. Totò, quod hòc in mundò vivimus, tempore, in meris nos versari tenebris existimandum est, nisi luce vivæ ac veræ fidei, (vivæ quidem cum caritate, veræ secundum doctrinam Apostolorum) quam profiteamur, illuminemur. Qui ad hunc modum vigilando noctem hujus vitæ transegerit, ei non potest non dies æternæ beatitudinis illucescere. Id quod *Lampade accensâ* in hòc Emblemate ac inscriptione, **DONEC DIES ILLUCESCAT**, repræsentatur, doceturque, à nobis requiri, ut ardore sanctò incensi lucem nostram spargamus fide & operibus, donec finitâ hujus vitæ nocte illucescat nobis dies illa, sine nocte alterius vitæ. Nam sicut claritate solis apparente, nihil opus est Lampade, ita fides amplius necessaria non est, nisi ut per eam ex tenebris hujus vitæ eluctemur, cùm in vitâ æterna non sit futurum, quod credamus, verùm quod cognoscamus ac fruamur eò, quod crediderimus.

*Sic vigilare decet, donec totum impleat Orbem
Et ferat æternum lux sine nocte diem.*

IRAE MALUM.

IRæ atque vindictæ mala tam enormia sunt, & procul omni dubiô tantò major sit damnum inferentis quàm recipientis, injuria, quantò jactura, quam anima patitur, major est illà, quâ corpus afficitur. Id hôc in Emblemate, in quò *cadaver* seu *ruina urbis ac prostratorum ædificiorum* depingitur, cum inscriptione, IRAE MALUM, ostenditur. Nam sicut vastum aliquod ædificium, quod prolabitur, omne, quod subtùs attingit, destruit ac comminuit, at nec ipsum tamen sanum, atque integrum permanet, sed potius tantùm non frustulatim confringitur; ita, qui damnum alteri infert, ipse immunis non discedit, etiamsi injuriam, quam sibi ipsi facit, non agnoscat. Cujus rei vera causa est, quod usque adeò cæcutimus, ut damna alia, quàm quæ corpus feriunt, non curemus, cùm tamen majora sine comparatione sint illa, quæ animæ infliguntur.

*Tota jacent domuum prostrata Cadavera; tanti
Ira mali causa est, noxia at ipsa sui.*

UBI CECIDERIT, IBI ERIT.

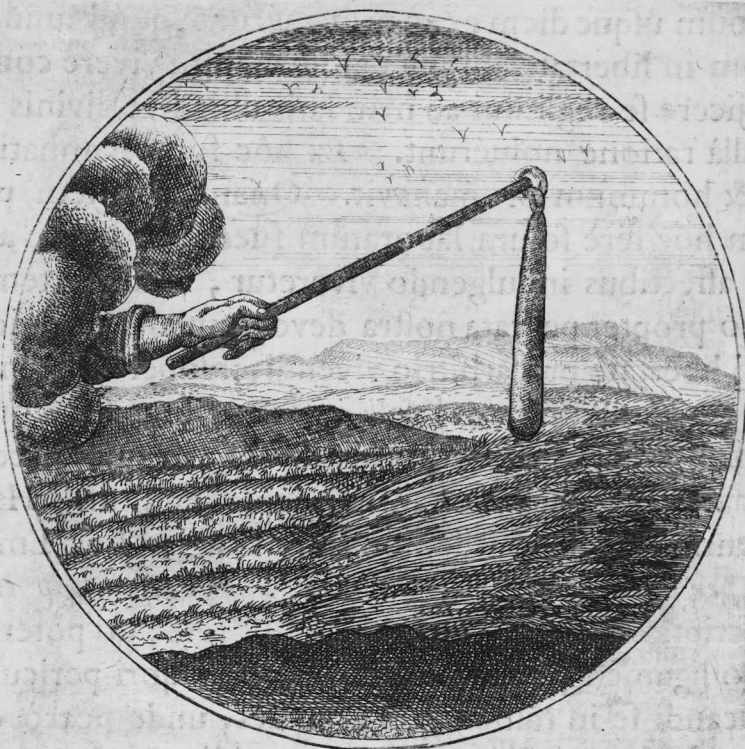
Nulla res hâc in vitâ majori nobis curæ esse debet, utpote
 cuius nostrâ maximè interest, quàm ut finem felicem
 imponamus, atque ultimum, quod in vendendo fieri
 solet, pretium constituamus magno illi itineri nostro, quod,
 cùm nascimur, auspicamur, absolvimus, cum morimur. Cui
 quidem rei excellentius adminiculum ac remedium nullum da-
 tur, quàm ut rectè vivere studeamus, cùm certissimum sit, ta-
 lem futuram esse mortem, qualis vita peracta est. Qui sibi rei
 hujus gravitatem in memoriam subinde revocare volet, *Horo-*
logij, cui machina expergiscens inest, locò uti poterit Emble-
 mate istò *Arboris*, ad cuius radicem securis apposita est, tum à pa-
 rte unâ ignis ardens, ab alterâ flumen depictum conspicitur, cum
 in inscriptione adfixa, UBI CECIDERIT, IBI ERIT. Quæ signi-
 ficare intendunt, sicuti arbor excisa eò locò, quò cecidit, pro-
 strata manet, ita & nos in eò statu, quò mors nos deprehen-
 dit, in perpetuum permanfuros esse. Siquidem enim in hoc
 deprehendi nos continget, ut in offensâ ac malâ Dei gratiâ con-
 stituamur, certè in infernò ac cruciatu absque fine; at si in gra-
 tiâ & caritate, in gloriâ & quiete æternâ perennaturos nos ef-
 se statuendum est.

*Quò quæ excisa locò est arbor, prostrata manebit;
Qualis vita fuit, mors quoque talis erit.*

TRIBULATIO OPTIMA.

UTilitas, quæ ex adversis à Deo in hac vitâ immixtis capitur, magna est eam patienti animò suscipientibus, atque inde sese emendare cupientibus, cum afflictiones hujus vitæ sint instar tribulæ, quâ palea à granô in hac mundi, quâ vivimus, areâ separatur. Qui itaque adversa patienter perferre, vitamque emendare statuerit, eruet atque colliget grana fructumvé, quem desideraverit. Qui verò impatientius lamentando sortem incusaverit, ac vitam potius deteriore a-gere quàm emendare constituerit, fructus cujuscunque jacturam faciet, ipse palea vilis ac nonnisi comburio inserviens super-futurus. Id quod Emblemate *Tribulæ*, cum inscriptione, TRI-BULATIO OPTIMA, indigitatur. Nam cum ad separandam à grano paleam iniquitatis nostræ præsentissimum nobis remedium offeratur patientia, utique nos ipsos maximè decipimus, si eam sectari negligimus, cum certi simus, eam nos à Deo impetraruros esse, liquidem debitò eam modo sollicitaverimus.

*Separat à paleis excussum tribula granum,
Sic animô, fructûs plus, patiente feras.*

PERNICIOSA LIBERTAS.

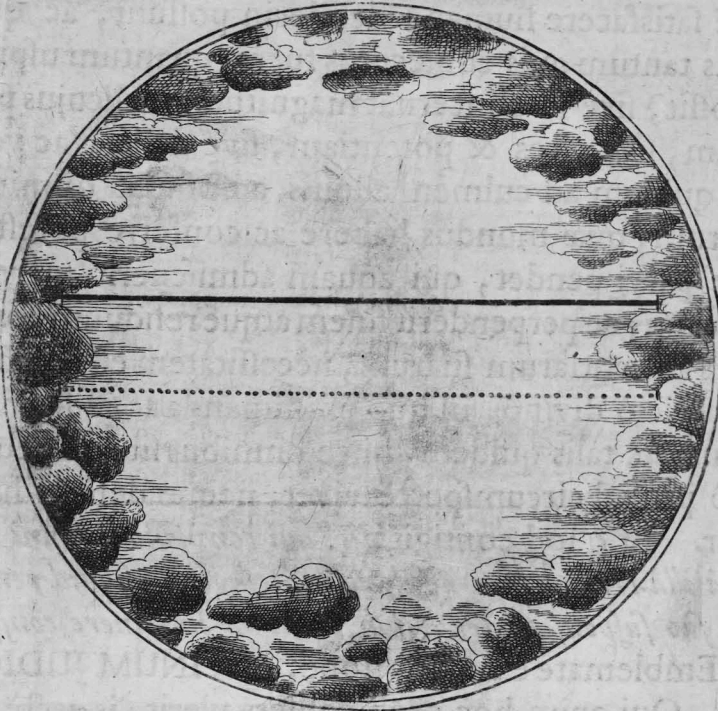
Ingentia mala in hoc mundo inde à primâ ejus origine ad hodiernum usque diem ex eò provenérunt, quòd quidam mortalium in libertate absolutâ atque effreni vivere contendentes, subicere se regimini ac mandatis ullis five divinis sive humanis ullâ ratione noluérunt. Ex hoc fonte damnatiò Angelorum & hominum promanavit. Quamvis autem præteritis seculis in hoc ferè solum laboratum fuerit, ut liberè atque effrenatè affectibus indulgendo viveretur, attamen temporibus nostris eò propter peccata nostra deventum est, ut quidam non contenti libertate pro arbitrio vivendi, insuper & licentiam affectent credendi, quæ vel solâ imaginatione suâ concipiunt. Cujus mali gravitas ex statu calamitosò, in quò quædam hodie regna & provinciæ versantur,prehenditur. Hæc libertatis licentiosæ mala qui demonstrare satagit, hoc Emblemate *Falconis per aëra volantis ac ligamen aliunde solutum trabentis*, cum inscriptione, **PERNICIOSA LIBERTAS**, uti poterit. Nam uti Falco ligamen hoc modò trahens in majori periculò versatur intricandi se in ramò, quò confidet, unde porrò deturbatus suspensus hæret, id quod sæpius accidit; ita homo vitiis illaqueatus, dum plus adhuc libertatis affectat, id sectatur, quod ei minimè conducit ac graviori eum damnò multaturum est.

*Libertas non est, sed fœda licentia, si quis,
Ultrà quod libet, cuncta licere putat.*

SIC EX INSTANTIBUS AETERNITAS.

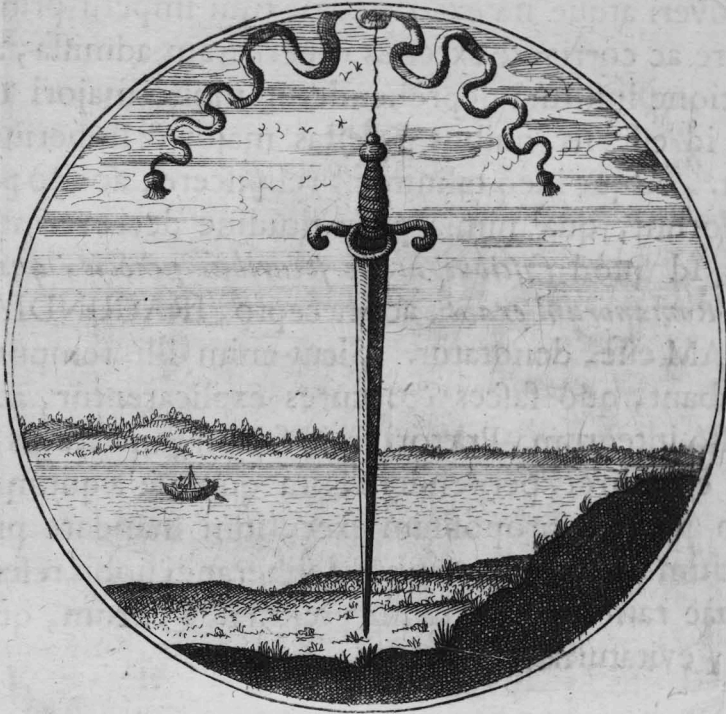
Nulla res pluris æstimanda, aut, ut verum dicamus, magis nostra est tempore, cùm tamen nullius rei, quam hujus, magis prodigi sumus. Quod quidem non de præteritò neque de futurò accipiendum est, sed solùm de præfenti, quò fruimur, & quod præcipuè ad usum nostrum transferre tenemur. Cùm id, quod præteriit, amplius nostrum non sit, futurum verò, an exiturum sit, nesciamus. Unde nostrarum partium est, solum tempus præfens apprehendere atque animò complecti, quanquam tam breve sit, ut mensurari non possit, nisi momentò, quod spatium omnium, quæ mente concipi possunt, brevissimum est. Sicut enim punctum indivisibile est, cùm partes divisibiles non habeat, ex punctis tamen, quicquid sit, formetur linea, ita momentum, licet dividi non possit, magni tamen æstimandum est, cùm ex momentis infinitis constet æternitas. Quod hòc Emblemate significatur, in quò puncta & lineæ describuntur, iisque axioma adscribitur, SIC EX INSTANTIBUS AETERNITAS. Qui hoc operam dat, ut sibi revocet in memoriam, quanti momenti res sit, nullam præfentis temporis jacturam facere, Emblemate hòc uti poterit.

*Pars nulla est puncti, punctis sed linea constat,
Momenta ut perdas temporis ulla, cave.*

DIVINUM JUDICIUM.

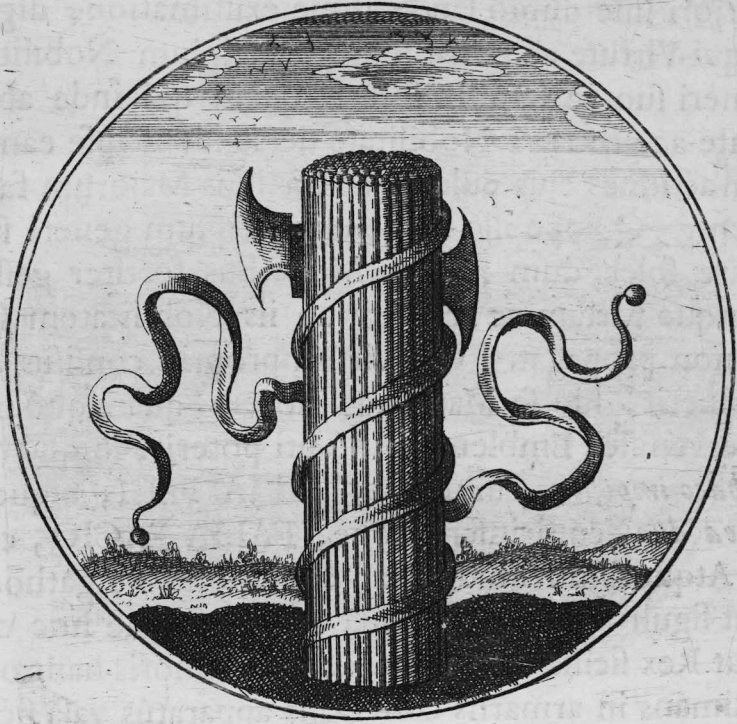
Quantæcunque sunt hujus vitæ suavitates ac deliciæ rerum, quæ satisfacere humano desiderio possunt, ac quamvis ex iis tantum quis consecutus fuerit, quantum uspiam desiderare possit, sive id concernat magnitudinis alicujus præ aliis excellentiam, sive vires & potentiam, sive delicias ac voluptates, aut si quidem ad culmen aliquis adscendat omnium eorum bonorum, quæ mundus habere ac conferre potest; certè illud omne parvi pendet, qui aquam admiscuerit mero voluntatum suarum, ac perpenderit finem atque residuum, omnium lautitiarum ac lætitiarum suarum, necessitatem esse comparendi coram judiciò divinò, in quò examinanda ac judicanda sunt ejus opera. Ac talis quidem, hisce omnibus sibi ob oculos positus, dubiò procul circumspectè vivet, neque deliciis hujus vitæ abutetur. Id quod contigit illi, *qui convivio tyranni adhibitus ex lautà illà tractatione ac deliciis attingere aliquid renuit, eò, quòd capiti suo suspensum tenui filò gladium imminere conspiceret,* atque hòc Emblemate ex inscriptione, DIVINUM JUDICIUM, exprimitur. Qui enim hoc probè observaverit, is rectè hominem illum imitabitur.

*Vix tangit metuitque dapes conviva, Tyranni:
Tuspernas Viam iudiciumque Dei?*

IRACUNDIA COHIBENDA.

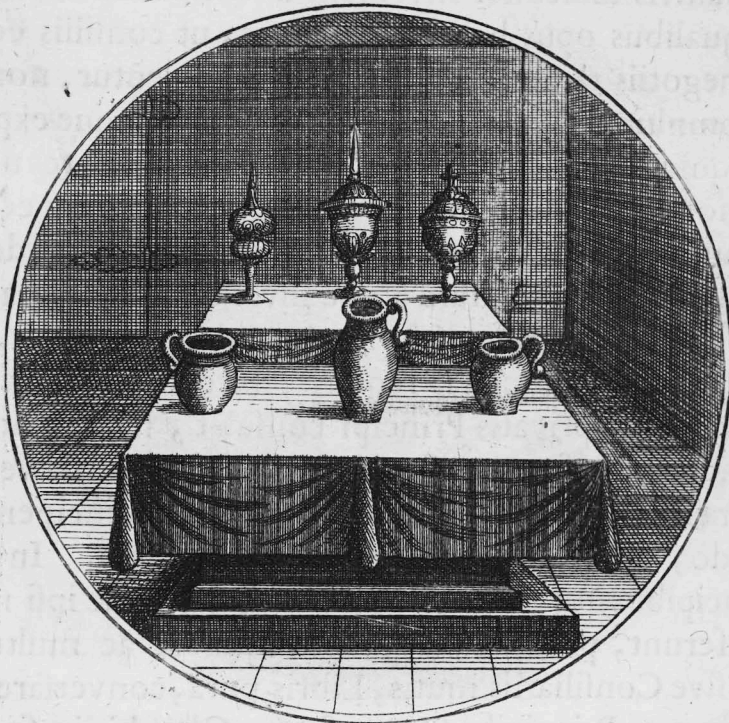
Quamvis unumquemque hominem dedecet facile commoveri atque irâ exardescere, tum impetu primò castigare ac corrigere excessus & perperam admissa; attamen comparatione institutâ deprehendetur multò majori dehonestamento id esse iis, quibus potestas major & Imperium commissa sunt. Atque ideò talium est resipiscere, ac citò pœnitentiâ duci eorum, quæ nimîâ promptitudine decreverint statuerintque. Id quod *fascibus atque securibus junctis, quæ insignia Prætorum Romanorum erant*, ac præcepto, IRACUNDIAM COHIBENDAM esse, denotatur. Sicut enim illi tempus sibi dari postulabant, quò fasces & secures explicarentur, atque interstitiò illò integrum. Prætori erat, secum, an lictores mandata exequi expediret, perpendere; ita quoque æquum est, ut, antequam pœnam propositam executioni mandare præsumamus, spatium aliquod ac tempus deliberandi nobis reservemus. Quippe hâc ratione periculum pœnitendi eorum, quæ facta nollemus, evitaturi.

*Da spatium pœnæ, quo Fasces tempore lictor
Explicat, iratum gratia fortè subit.*

TALIA FECI, TALIA FACIO.

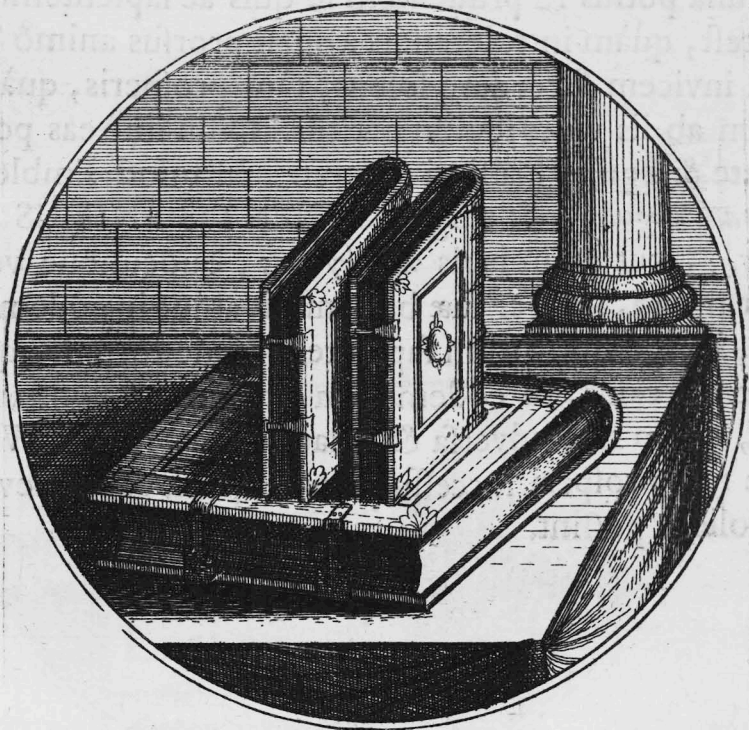
MAjori sine dubiô laude atque exultatione dignus est, qui Virtute ac Fortitudine principium Nobilitatis generi suo ac familiæ infert, quàm qui inde ab ultimâ antiquitate ac primævâ Nobilitate descendens ipse eam obscurat, dum actiones ejus pulchris ac fortibus Majorum factis non respondent. Quippe ille quidem principium generi suo, hic finem dare solet, dum rebus à Majoribus fortiter gestis non insistit, atque partem ac relictam ab iis Nobilitatem splendoremque non propagat. Qui virtuti propriæ confusus demonstrare voluerit, suò se Marte ad altiore, quàm quò natus est, locum pervenisse, Emblemate istò uti poterit, in quò *vasa duo fictilia abaco imposita*, cum nota, TALIA FECI, atque itidem *vasa aurea duo*, cum inscriptione, TALIA FACIO, conspiciuntur. Atque illud quidem ad imitationem Agathoclis, qui cum esset figuli filius, virtute suâ ac fortitudine hoc consecutus est, ut Rex siciliæ crearetur, ac non minoris hanc originem suam æstimans in armariis convivalis apparatus vasa fictilia unâ cum aureis apponi curare consuevit, atque convivis suis exponere, quanti faciat, meritis suis hoc se consecutum esse, ut, qui vasa prius ex argillâ fecerat, nunc ea ex aurò ut conflentur, imperare possit. Quò quidem factò majoris Virtutis specimen, quàm in adeptò Siciliæ regnò, meò judiciò edidit.

*Quod figulina probans Agathocles non minùs aurò
Fortunæ meminit, præmia laudis habet.*

SINE GRATIA ET SINE METU.

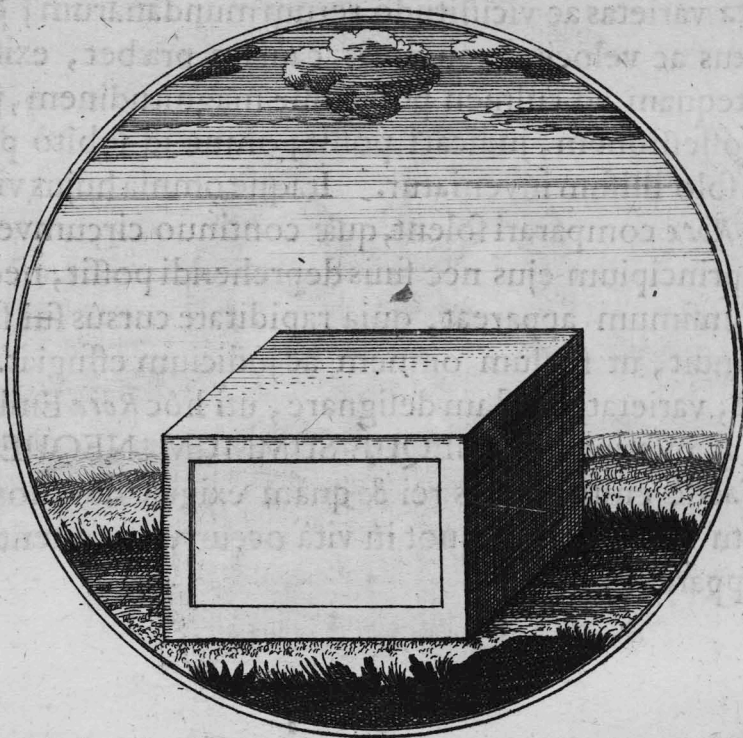
Quamvis difficulter inveniantur consiliarii idonei tales, qualibus opus habent Principes, ut consiliis eorum in negotiis tam pacis quam belli sublevantur, non tamen omninò defunt tandem Viri prudentiâ atque experientia instructi, qui adhiberi possint officiis istis, cum etiam res usq; adeò difficilis non sit, opinionem suam in negotiò sibi perspectò, ac in quò jam ante versatus est, dicere, animique sententiam declarare. At verò ista demùm res rara atque inventu difficillima semper habita fuit, Principem servitio suo invenire hominem, qui ita, uti necessitas atque honestas requirit, in rebus atque actionibus particulâribus ac privatis Principi consulat, sententiam nitidè absque metu offensæ aut respectu amittendæ gratiæ vel consequendi præmii aperiendo, decorumque erga Principem debitè observando; atque hâc ratione scopum attingat. In promptu esset Principibus immunes sese à molestiis, quas & ipsi recipiunt & aliis inferunt, præstare, si quidem studiosè ac multùm cum magistris sive Consiliariis mutis, Libris puta, conversarentur, legendo ea, quæ Principibus apta sunt. Cùm hi iis sine dubiò non intermissuri sint fideliter aperire, quæ eis conveniunt, neque offensam metuentes neque ab institutò propositò desistentes. Id quod hòc *Librorum* Emblemate atque additâ inscriptione, SINE GRATIA, ET SINE METU, designatur. Tales enim Principum Consiliarios esse necesse est.

*Confiliis præstant muti mirâ arte magistri,
Sunt rari ingeniô cum probitate Viri.*

SAPIENTIS ANIMUS.

IN nullâ potius re prudentem se quis ac sapientem ostendere potest, quàm in tolerandis æquali prorsus animò rebus, ut sibi invicem succedere solent, tam prosperis, quàm adversis, dum ab iis vinci se non patitur. Quin imò eas potius tranquillitate & æquitate animi superat. Id quod Emblemate *Lapidis quadrangularis* & elogio, SAPIENTIS ANIMUS, demonstrari jaciatur. Sicut enim lapis τετραγωνος, quòcunque versetur ac jaciatur modò, semper suæ basi insistit atque in eòdem situ permanet, ita quoque virum sapientem atque fortem, quicumque ei obveniat casus, in eòdem statu firmum ac constantem esse par est, quem nec adversa & calamitates à semicta Virtutis divertere nec prosperi successus, ultrà, quàm par est evehere atque attollere possint.

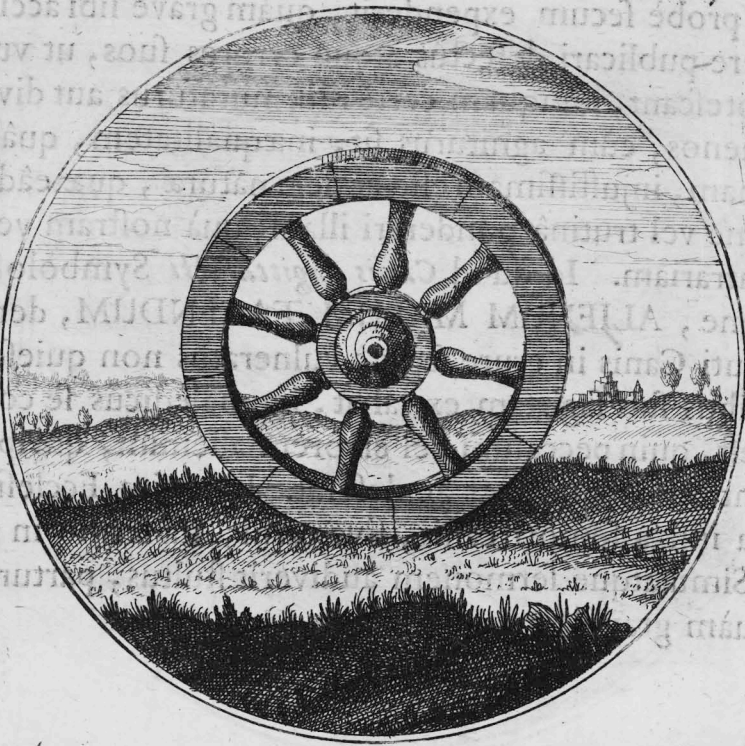

*Non male quadrati lapidis modò formà notatur,
Constans quippe animus sic sapientis erit.*

NEQUE SUMMUM, NEQUE INFIMUM.

TAnta varietas ac vicissitudo rerum mundanarum, cui impetus ac velocitas temporis causam præbet, existit, ut antequam ad culmen pervenisse magnitudinem, potentiam aut possessionem, judicari possit, omne id subito prostratum atque solo illisum inveniatur. Itaque omnia hujus vitæ bona meritò *Rota* comparari solent, quæ continuo circumvertitur, ita ut nec principium ejus nec finis deprehendi possit, nec summum nec infimum appareat, quia rapiditate cursûs sui summa imis confundit, ut sensum omnem ac judicium effugiat. Cui animus est, varietatem istam designare, uti hîc *Rota* Emblemate poterit ac inscriptione, NEQUE SUMMUM, NEQUE INFIMUM. Facile enim veritas rei & quàm exiguæ durationis in eodem statu res sint, quotquot in vitâ occurrunt, attentè consideranti apparebit.

ALIENUM MALUM TACENDUM.

*Qui variata Rotæ sinuosa volumina cernis,
Mundana incertô collige stare locô.*

ALIENUM MALUM TACENDUM.

Qui probè secum expenderit, quàm grave sibi accidat, videre publicari defectûs atque errores suos, ut vulgo innotescant, nunquam certè murmuraturus aut divulgaturus est alienos, cùm agniturus sit, inæqualitatem, quâ tractat rem alienam, injustissimam esse ac legi naturæ, quæ eâdem calculi ratione vel trutinâ ponderari illam, quâ nostram vellemus, jubet contrariam. Id quod *Canis sagittâ icti* Symbolo atque inscriptione, ALIENUM MALUM TACENDUM, denotatur. Nam, sicuti Canis in crure sagittâ vulneratus non quiescit, donec dentibus suis sagittam extrahat, ita maledicus se continere non potest, quin peccatum vel errorem alienum, qui ipsi suboluit, continuò manifestet ac deferat. Ita enim Ecclesiasticus: Ut sagitta infixâ femori canis, sive carni; ita sermo in pectore Stulti. Simulatque sermonem audiverit stultus, parturiet non aliter, quàm grvida premente foetu.

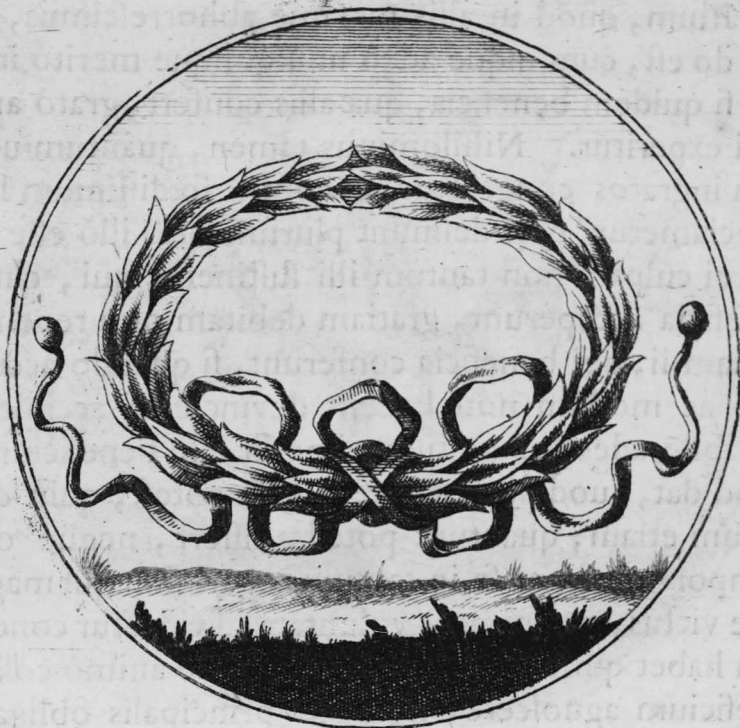
VICTI NON VICTORES

*Hujus imago viri est, qui non sua lividus urget
Crimina (crede mihi!) saucius iste canis.*

VICTI NON VICTORES

P Rout superbia atque arrogantia hominum magna est, ita difficulter admodum reperitur, qui bonâ cum gratiâ ac decorô cedere velit atque partes potiores deferre alteri. Nihilominus tamen multæ omninò ac manifestæ dantur prærogativæ, in quibus fieri non potest, quin unus recognoscat alterum, eique primas concedat, tâm in bonis fortunæ quàm naturæ. Ut itaque aliquis se ipsum victum fateatur ac iudicium suum eò usque submittat, ut credat ea, quæ captum rationis naturalis superant, opus est lumine fidei supernaturali illustrante, sine quô fieri id nequaquam potest. Id quod nos Emblemata *Coronæ* cum inscriptione, VICTI NON VICTORES, docet. Nam, sicuti in exercitiis atque Certaminibus humanis coronantur Victores, ita econtra in rebus divinis non coronantur, nisi illi, qui tanquam Victi deditionem sui faciunt, atque intellectum captivantes obediunt, faciuntque id, quod viva ac vera fides eos docet.

*Præmia victori vulgò, sed lege Potentis
Numinis hîc victo vera Corona datur.*

INGRATITUDINE PEREO.

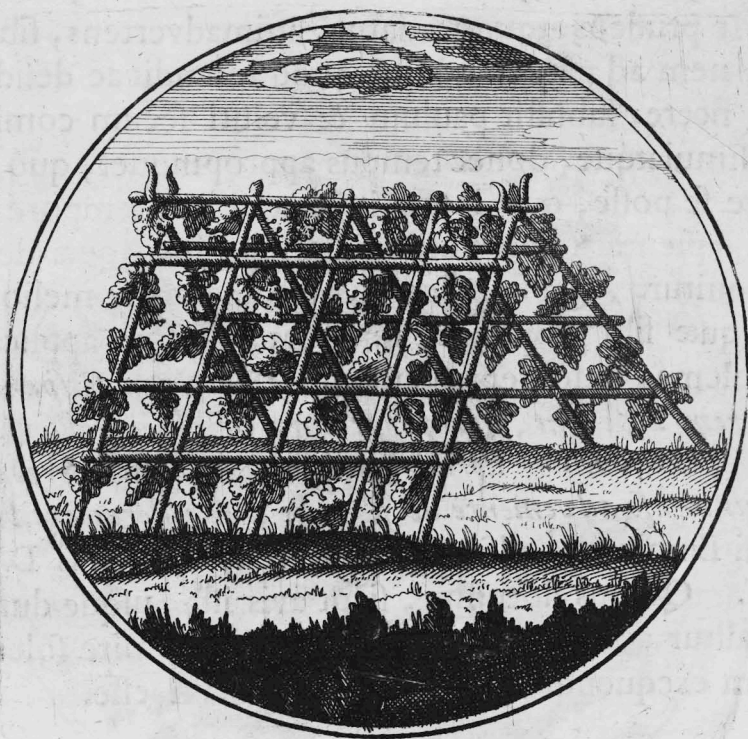
Vitium, quod in aliis maximè abhorrescimus, Ingratitudo est, cum usque adeò unusquisque meritò indignetur, si quidem beneficia, quæ aliis confert, gratò animò non agnosci experitur. Nihilominus tamen, quantum usque vituperii in ingratos congeratur ac contra fœdissimum hoc malorum declametur, non desinunt plurimi vitiò illò esse inquinati. Cujus rei culpam non tantum illi sustinent, qui, cum præmia ac beneficia accepérunt, gratiam debitam non rependunt, verum etiam ii, qui beneficia conferunt, si quando accuratam rationem ac modum non habent devinciendi accipientem, ut conducibile adeoque gratum ei possit esse beneficium. Nam qui illud dat, quod prætermittere non potest, quin det; atque in tantum etiam, quantum potest, differt, neque opportunò dat tempore, insuper se in tantum rogari sinit, ut magis importunitate victus, quàm merâ voluntate id videatur concedere, sanè non habet quòd miretur, paucos gratò animò collatum in se beneficium agnoscere, siquidem principalis obligandi ratio aut modus, qui in bonâ benefactoris voluntate consistit, defecerit. Quicquid tamen illorum sit, certè ingratitude vitium est longè fœdissimum maximeque nobis fugiendum. Id quod Emblema indicat *Arboris exucta atque hedera virentis*, cum nota, INGRATITUDINE PEREO. Sicuti enim arbor justam de hedera, quam ipsa sustinuit, eique incrementa suppeditavit, hæc verò ei causa mortis extitit, conquerendi causam habet, ita quoque is, cui mala pro collatò beneficiò gratia rependitur, jure contrà ingratos agere posse videtur.

*Perdere servantem res est fœdissima dictu,
Deque domo ingrati non abit omne malum.*

CITO NATA CITO PEREUNT

Siquidem perpendatur, quàm brevis sint durationis & quàm omninò celeriter finiantur quæcunque vitæ hujus tantopere desiderata bona, pulchritudo nimirum, vires, potentia, magnitudo, Imperium, dominatus, favor, interior apud Principes admissio ac familiaritas, tum omne id, quod maximè in votis unicuique est, atque si his omnibus adjungatur ipsius, quæ omnia antecellit, vitæ consideratio; apparet, nulli rei melius omnia ista comparari posse, quàm tuguriolo hederà, quæ nocte unâ nata, alterâ emortua est, ac prophetæ Jonæ occasio quærelæ exstitit, cooperto, cum inscriptione, CITO NATA CITO PEREUNT. Quibus quidem benè perpensis, causam conquærendi justam non habemus, si istorum aliquid nobis intercidit aut perit, cum non aliâ conditione nobis omnia hujus vitæ bona mortalia concessa sint.

*Quæ sunt nata citò, mox ipsa perire necesse est;
Nos querulus Jonas ista docere potest.*

USQUE DUM LICEAT.

Vir prudens atque cordatus, animadvertens, sibi occasionem ad perficiendum, quod intendit ac desiderat, deficere, subsistit paulum & veluti secum comiter habitat, dissimulatque, donec tempus appropinquet, quod existimat obtinere se posse, quæ intendit, ac quidem tempore ipsò providè ac sapienter utens voti tandem potitus, quæ desideraverit, assequitur. Qui significare volet, sperare se meliora aggrediendi, quæ sibi proposuit, tempora, usui suo applicare poterit Emblemata, quod repræsentatur *Avis Nova Hispania, quam Dormitorem appellant, quæ per totum Octobris mensem arbori in apricò insidens continuò dormit, atque in hòc statu permanet, donec Aprili mense adveniente ac floribus agri efflorescentibus excitatur.* Cui Emblemati adscribuntur verba, **USQUE DUM LICEAT.** Quibus docemur, sicut avis ista, usque dum flores, quibus alitur ac sustentatur, proveniant, dormire solet, ita occasionem exequendi destinata expectandam esse.

*Ut Dormitor avis florum nova tempora spectat;
Sic expectando dissimulare licet.*

INGRATOS NATURA ABHORRET.

Non solum Deo atque hominibus abominationi homo ingratus est, qui contra, quam ad demerendum, quod accepit, beneficium obstrictus est, persequitur maleque tractat benefactorem suum; sed & natura ipsa, tanquam læsa, tanto malo non indulget, quin potius ut vindicta de eo sumatur, præstare solet auxilia. Prout id hoc Symbolo ostenditur, in quo *depictus jacet Crocodilus, quales in India Occidentali reperiuntur, ac de quibus refertur, solere eos in ripis fluminum rictu apertò veluti dormientes jacere, atque aviculam quandam coloris albi, paulò minorem turdò, cui Trochili nomen est, rictum ingredi, & carunculas Crocodilo inter dentes atque gingivas hærentes depasci; Sic rictum Crocodili purgare, quò Crocodilus impensè delectetur. Attamen ut gratiam Trochilo Crocodilus rependat, solere, ut Trochilum deglutiat, rictum claudere; Trochilum vicissim, ut se defendat, acutò, quod in capite, locò Cristæ, gestat, ossiculò palatum Crocodili fodiendo tamdiu laceßere, dum os Crocodilus aperiat, atque hæc ratione avicula copiam avolandi faciat, quò conspectò Ichneumonem ori apertò Crocodili irruere, descendentemq; in ilia, intestina Crocodili erodere.* Quibus ad scribitur, **INGRATOS NATURA ABHORRET** Hæc enim solers ac provida mater, Natura, minutissimis etiam animalculis contra vastissima animalia arma suppeditat.

*Fallentis Trochili Crocodilum fabula monstrat,
Fortunam ingrati sic variare vices.*

NON SINE IGNE.

Licet actiones Principum atque Magnatum in se utiles sint ac necessariae, nisi eo tamen Virtutis ardore atque estimatione, quae requiritur, suscipiantur, tam parum proficient, quam opera absque caritate & amore Dei, qui solus actiones dirigit, iisque robur ac pondus confert, facta. Hoc designatur Emblemate, in quo *Ara & ignis ad sacrificium peragendum accensus conspicitur, cum ex sententia antiquorum nullum sacrificium Deo absque igne possit esse acceptum*, quod & inscriptio, NON SINE IGNE, notat. Sicuti enim antiquitas credidit, nullum sacrificium, quod igne non consumatur, gratum posse esse Divino Numini, ita neque bona opera absque Caritate facta ullius valoris, respectu ad aeternitatem habitum, aut pretii sunt, neque politicae Principum actiones, ita, uti par est, magni fieri possunt, si virtutis ac fortitudinis requisitae Zelum fuerint destitutae. Hic enim actionibus suum esse confert, atque efficit, ut non solum actiones excelsae atque opera Heroica debite aestimentur, ac magnae utilitati cedant, sed etiam actionibus communibus suum pretium constituatur, si quidem ab eo profectae fuerint, qui strenuitate sua opinionem Virtutis est consecutus.

*Præcipuum in Sacris ardens est ignis, amore
Si vacuum est pectus, victima nulla litat.*

MAGNOS VANA TERRENT

PRudentissima Naturæ solertia ordine tam accuratò res suas disposuit, ut quamvis necesse habuerit, uni Creaturæ plus donorum conferre quàm alteri, ita tamen omnia mutuo compensaverit, ut si probè omnia inspiciantur, nulla res tam exilis sit, quæ non in aliquò rem vel maximam antecellat, neque aliquid tam invalidum, quod res magnæ non respiciant, ac periculum pœnamque à minimis non metuant. Sicut id hôc Emblemate *Leonis* ex primitur, *quem ignem admodum metuere ac fugere scribunt*, atque inscriptione, MAGNOS VANA TERRENT, explicatur. Hâc inde doctrinâ resultante, quòd, sicuti Leonem, quamvis animal tam forte ac ferox, quod reliqua animalia omnia metuunt fugiuntque, ignis, quanquam nocere ei non valeat, perterrefacere, ac consternatum in fugam agere potest, ita nullum unquam in vitâ extitisse quantæcunque Potentiæ ac Magnitudinis hominem, qui non suspicionibus suis ac timoribus agigaretur, ac qui non solùm ea, quæ in effectu ei nocere poterant, timuerit, sed cui non vel imaginatio ac strepitus solitudinem multam incusserit, molestiamque magnam suscitaverit.

*Magnanimum flammæ possunt terrere Leonem;
Non est, cui exitium non sit ab invalido.*

VERITATIS INVENTOR.

Quanquam magnæ fuerint multorum molestiæ ac Calamitates, quas propter professionem ac defensionem Veritatis in hac vita sustinuérunt, adeò ut eos quasi ad incitatas & ultimam exitii lineam mala illa redegerint; attamen non ideò vel latum unguem à Veritate nos discedere, aut signa ejus deferere par est, sed pro certò habere, neque eam neque sectatores ejus unquam esse perituros. Ac licet non minus constet, Adversariam Veritatis, Mendacium, tàm potentem esse, ut eam aliquando in fugam vertat, atque in angulum quendam veluti compingat, non ideò tamen de Veritate actum est, cùm amicum habeat singularem, *Tempus*, qui ei ferens suppetias detegit falsum, atque Veritatem triumphantem producit in lucem. Id quod hòc Emblemate *Serpentis caudam extremam ore continentis, qui Symbolum Temporis est*, atque inscriptione, VERITATIS INVENTOR, exprimitur.

*Inventor veri, Tempus, mendacia vincit,
Dum socio præstat fidus amicus opem.*

NON RENOVANDUM.

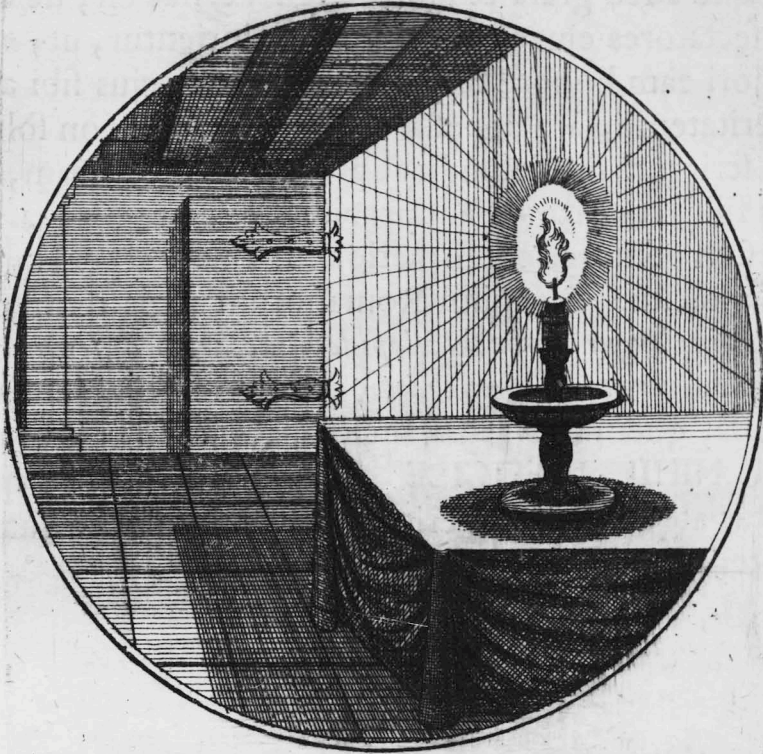
Licet summò cum honore ac gloriâ quis inimicitias ac contentiones, quas cum adversariò exercuit, finiverit, nullâ tamen omninò de causâ ad eas renovandas reverti debet, si quidem pace semel initâ ritè compositæ fuerint. Non solùm autem occasionem novis offensis ac fastidiis dare non debet, sed etiam veterum simultatum non recordari, quin imò oblivioni tradere etiam ea, quæ ipsi, ut victori, ex votò successerunt. Atque hoc est, quod Emblemate intenditur *Trophæum* referente, Symbolò quò Antiqui *Victoriam* repræsentârunt, cum inscriptione, NON RENOVANDUM. Nam, sicuti apud Græcos laudabile non habebatur, renovare Trophæa, aut ea ex lapide construere, vel ære statuere, sed potius ex ipsis armorum spoliis ab hoste ex pugnâ cum laude reportatis adornare, quòd hæc ipsò temporis decursu facilè consumerentur, secundùm ea, quæ à Plutarcho referuntur: Ita in hoc laborandum est, ut tandem oblivioni tradantur inimiciæ, quamvis singulari cum honore & commodò consopitæ. Contrariam quippe viam insistere, neque animi Christiani, neque hominis est Virtute ac Fortitudine præditi.

*Græcia cùm sapiens renovanda Trophæa negavit,
Mortales Lites, sanxit, habere breves.*

BREVIORA LUCIDIORA.

Res est certa, quæ & in ordinariô Naturæ cursu animad-
vertitur, quantò major est conflictus, & pugna rerum
inter se naturalium, tantò majores unamquamque pro
parte suâ ad resistendum vires exercere, utque qualitatem sibi
contrariam vincat, contendere. Sic, quantò aër intensior est,
tantò magis ignis accenditur, ac quantò frigus super terram
vehementiùs, tantò magis calor in cavernis ac puteis infrà ter-
ram contractus intenditur. Sic etiam videmus candelam, quan-
tò propiùs ad finem luminis sui absumta pervenit, tantò plus
lucis ac claritatis spargere, ac quantum potest, contendere, ut
consumat ac vincat adversarium suum, qui materia illa est, quæ
ardendo consumitur. Qui se ipsum excitare velit, ut, quò
propiùs ad finem suæ vitæ accesserit, tantò magis actionibus Vir-
tutis emineat splendeatque, in usum suum convertere poterit
hoc *Candelæ finientis* Emblema, atque inscriptionem, BREVIO-
RA LUCIDIORA. Cujus Emblematis sensus est, quantò res
fini suo propiores sunt, tantò majori splendore effulgere debere.

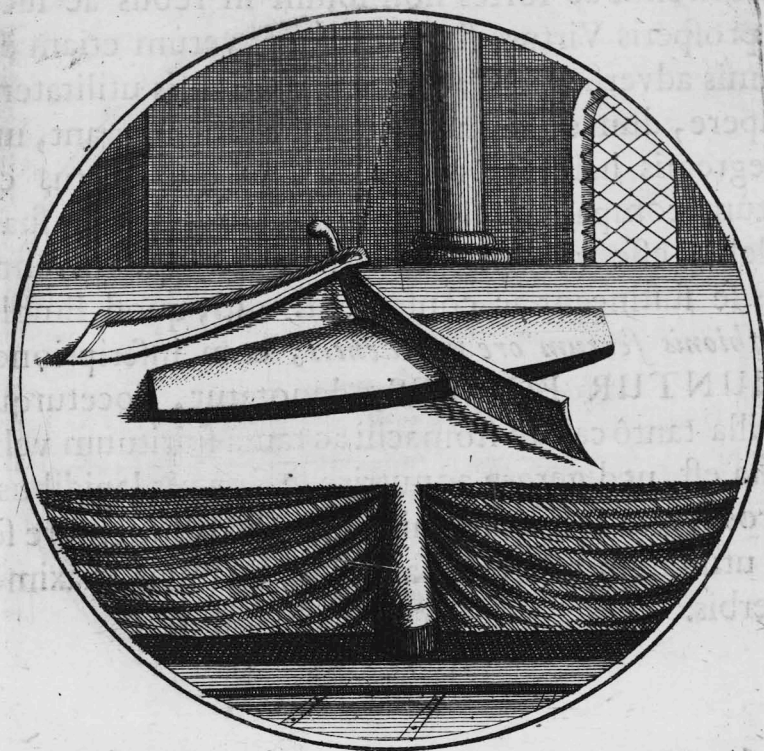

*Adspicis ut moriens majori luce refulget
Lumen; sic Virtus ultima major erit.*

LXXXVIII.

VERITATI NIHIL DIFFICILE.

USque adeò grata & amica Deo Veritas est, de quò ipsò sectatores ejus habent, quòd glorientur, ut, quò majori eam honore dignaretur, nomen ejus sibi assumere ac se Veritatem ipsam appellare voluerit. Inde non solùm eam in Sacrà scripturà suà defendit ac propugnat, sed etiam, si quando opus fuit, res prorsùs admirabiles, & extra ordinarium naturæ cursum positas ad confirmationem ejus fieri permisit. Quod contigisse dicitur Tarquinii Romanorum regis tempore, quò *Actius Nevius augur Novaculâ lapidem molarem dissecuit, ut Veritas, quam edixerat, confirmaretur.* Id, quod Emblemate Lapidis molaris, quem Novacula incidit, atque inscriptione, VERITATI NIHIL DIFFICILE, adumbratur. Quæ quidem Candidatus atque amicus Veritatis, si videbitur, ad usum transferre poterit.

*Ista mola lapidem depicta novacula scindit,
Verè dictorum testis ut esse queat.*

SIC NUTRIUNTUR FORTES.

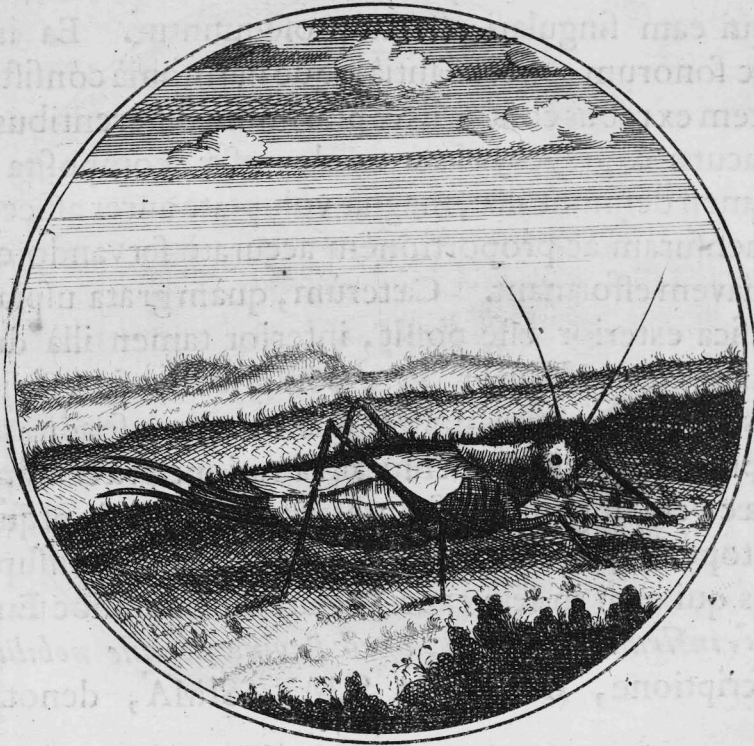
Viri strenui ac fortes non solum in rebus ac successibus prosperis Virtute suâ uti sciunt, verùm etiam ex maximis adversitatibus ac calamitatibus suis utilitatem singularem capere, dum eò animò ac ratione illas superant, ut crebris actibus egregiis habitum acquirant, in quò Virtus consistit. Quem cùm comparaverunt, tùm iis tam leves ac suaves illæ ipsæ molestiæ esse videntur, ut virtute suâ se involventes, unà cum illis se sustineant ac conservent. Id, quod Emblemate, *Avis struthionis ferrum ore mandentis*, cum inscriptione, SIC NUTRIUNTUR FORTES, denotatur, doceturque; Sicut Avis illa tantò calore stomachi ac tantâ spirituum vehementiâ prædita est, ut digerere ac nutrire se ferrò & lapidibus possit; ita & Viros fortes & magnò animò præditos sustentare se debere atque utilitatem capere ex adversis, quamvis maximè duris atque acerbis:

*Digerit ardenti stomacho sic struthio ferrum,
Virtuti adversæ res cibus esse solent.*

EXPECTO DONEC VENIAT.

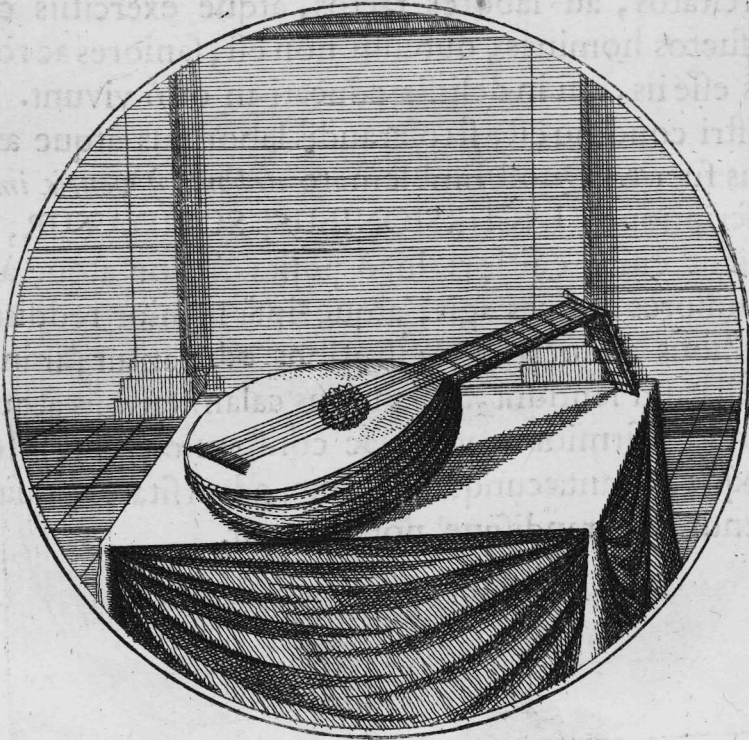
Magno solatio calamitosus esse solet spes non duraturæ diu calamitatis suæ, atque brevi interventuræ, quam cum desiderio expectat, felicitatis ac quietis. Hâc bonâ cum spe facilius superantur ac transeunt istæ rerum adversarum nubeculæ. Ostendi hoc potest Emblemate *Cicada*, cui adscripta sunt verba, EXPECTO DONEC VENIAT. Sicut enim Cicada non profilit aut movetur, priusquàm vernum tempus apparuerit; ita, cui adversa accidunt, expectat, donec hyems cum tempestatibus ac procellis suis, quæ calamitates denotant, transeat, bonâ spe fretus, rediturum esse mox cum floribus ac fructibus suis vernum tempus, quô quies animi ac desiderii plenitudo significatur.

*Auspiciū expectat veris pro more Citada,
Sic quoque sint fidei tempora certa tuæ.*

INTERNA SUAVISSIMA.

Suavis admodum ac placabilis res Musica est cultoribus suis, qui eam singulari affectu prosequuntur. Ea in vocum ac sonorum concordantiâ atque harmoniâ consistit. Quamvis autem ex rebus contrariis & plurimum differentibus, uti sunt voces acutæ & graves, elatæ ac depressæ, composita sit, non ideo tamen desinunt illæ, magnâ voluptate aures afficere, si quidem mensuram ac proportionem accuratè servando consonantiam suavem efformant. Cæterum, quàm grata uspiam ac sua-vis Musica exterior esse possit, interior tamen illâ dubiò procul multò est præstantior. Ac consistit hæc in efficiendo, ut affectûs atque appetitûs nostri, quamvis inter se admodum contrarii, proportionem ac mensuram à ratione præceptam servant, cum hæc vera ac genuina sit interior consonantia atque harmonia tantoperè Deo Opt. Max. accepta, tàm suavis insuper & proficua iis qui eam in sese experiuntur. Id quod hîc Emblemate *Cbelydis, instrumenti musici, quod Regine nomine nobilitatur*, atque inscriptione, **INTERNA SUAVISSIMA**, denotatur.

*Musica noster amor, rerum placidissima concors
Harmonia; at præstant interiora sonis.*

INCURSIONIBUS SOLIDATUR.

EXercitatos, ad labores factos, atque exercitiis corporis adsuetos homines, dubium non est, saniores ac robustiores esse iis, qui in delitiis educati in otio vivunt. Eadem animi nostri conditio est, si tolerandis laboribus atque ærumnis assuefactus fuerit. Quod Emblemate *Arboris à ventis impugnatæ*, & inscriptione, INCURSIONIBUS SOLIDATUR, ostenditur. Sicut enim editiori locò posita Arbor atque à ventis agitata solidiores radices agit, atque ipsa firmior redditur illis, quæ in vallibus ac locis depressioribus educantur, minusque vim procellarum sentiunt; ita animus calamitatibus atque molestiis exercitus firmior evadet, ac constantior ad resistendum vincendasque, quantæcunque fuerint, adversitates, quàm qui iis perferendis superandisque non assuevit.

*Horrendi intentent quamvis fera praelia venti,
Virtutis quassæ firmior arbor erit.*

SUPERBIA MANSUETUDINE SUPERATUR.

Homo elati atque arrogantis animi vinci se non patitur ab alio æque superbô atque arrogante. Tales duo inter se concertant ac digladiantur, dum quisque syrmæ suæ factionis ac Clientum trahit, ac neuter alterum in re ullâ, ut ei aliquid deferat, recognoscit. Quod unum superare eos ac divertere potest, Humile quid est ac mansuetum, quod illis locum non concedit, ut factionibus atque æmulationibus suis altius sese extollant, atque ipsum potius humiliando, se ac pedibus illorum subjiciendo, vicissimque pedes illorum suis propriis, ut asperitatem illorum molliat, veluti inferendo, qui mos instantè agentium vel supplicantium est, illorum confundit ac vincit arrogantiam. Id quod hîc Emblemate *Elephantis & Agni*, atque adscriptâ sententiâ, SUPERBIA MANSUETUDINE VINCITUR, exprimitur. De Elephante enim scribunt naturalium rerum scriptores, nihil eos magis domare ac mansuefacere, quàm agnos, quos etiam fugiunt, sicuti de Elephantibus Pyrrhi regis Epirotarum refertur, quibus Romani in bellô, quod cum eo gesserunt, singulari hîc Stratagemate usi, agnos opposuerunt, atque hâc ratione illos fugarunt, prælioque superiores victoriâ potiti sunt.

*Vincit mansueti Virtus, Elephasque superbus
Agnô conspectô desinit esse ferox.*

FORTITER OCCUPA PORTUM.

Nauta bonus atque expertus, sicubi iter longum ingressus, opinione diutius in illô detinetur, aspirantes de cæterô ventitempus ipsi ac spatium largiuntur, ut portum aliquem eligere atque in eum sese possit recipere; occasionem minimè negligit, sed ut portum teneat, operam dat. Quòd si ventus, veluti tenax, minùs ac minùs ei faveat, contrarieturque magis, quàm ut secundet, attractis funiculis, velisque obliquatis, omni conatu ventum captare studet, laboratque, ut portum denique ingrediatur. Idem viro prudenti ac cordato faciendum incumbit, ut sicubi se jam diu navigare, nec despicere posse, animadvertit, quem successum sua habitura sit navigatio (vita autem, quam vivimus, navigatio est) quò pericula & tempestates, quæ in mari hujus mundi atque occupationibus ejus oriuntur, vitet, portum quendam quærat atque ingrediatur, in quò cum quiete & tranquillitate itineri suo finem imponere possit, cum in hòc quidem exitu summa rei posita sit. Qui ex hòc monitò utilitatem capere velit, applicet sibi Emblema istud *Navis portum feliciter ingredientis*, cum illô Horatii. FORTITER OCCUPA PORTUM. Quippe hoc ipsum præstare, signum atque experimentum est summæ Prudentiæ atque Fortitudinis.

*Strenuus, ut portum teneat modò, nauta laborat,
Sic sapiens vitæ deproperabit iter.*

CELSA GRAVIORE CASU DECIDUNT.

REs frequens ac consueta quibuscunque mortalibus, & laborare, atque invigilare, ut ad altissimum eminentissimumque statum perveniant. Ad quod desiderium eos elevat ducitque, ut in re aliâ nullâ, quàm hâc sibi propositâ acquiescere possint, quippe cùm in hâc solô quietem summumque Bonum invenire se posse existiment. Cùm verò desideria ac vota hominum maximam partem usque adeò vana ac levia sint, rarò admodum contingit, ut iis potiantur. Ac positò, adscendisse quempiam culmen istud, quàm facilis inde descensus atque deturbatio est, cùm eò majora pericula, quò cellior status est, ingruere soleant. Id quod Emblemate *Turris, quam fulmen ferit*, ac versu Horatii: CELSA GRAVIORE CASU DECIDUNT, adscriptò denotatur. Tutius itaque, atque utiliùs est, unumquemque sorte suâ contentum, in eò, quò natus est, statu permanere, cùm hoc facientem nemo non laudaturus sit tanquam optimè callentem rationem officii sui, ipse autem vitam certiori in quiete ac majori cum voluptâtè transmissurus.

*Celsa cadunt gravius; quistanta cacumina votis.
Ambiat, ex altô ut turpius inderuat?*

A MINIMIS QUOQUE CAVENDUM.

Non tantum res magnæ propositam ac initam viam impedire atque intricare solent, verum etiam vel minima quandoque obstacula iter institutum maximè remorari. Dum enim tam facilè non animadvertuntur, implicant magis atque interturbant eum, qui maximè ex votò se iter putat conficere. Idem accidit iis, qui viam insistant Virtutis, ut, quamvis maximè caveant, ne in peccata gravia incidunt, errata quædam, quæ ipsis levia videntur & à quibus minimè sibi cavent, eos in via detineant, neque progredi atque ad desideratum perfectionis gradum pervenire permittant. Hoc Emblemate *Navis* designatur, *cujus prora pisculus, cui nomen Remora vel Eche-neidis inditum est, adhæret, adscriptumque est, A MINIMIS QUOQUE CAVENDUM.* Exilia enim sunt, quæ nos in institutò itinere impediunt ac remorantur, sicuti de pisciculò illò refertur, quòd, quamvis minutus admodum sit, virtute tamen suâ occultâ navem quantamcunque, plenis quamvis velis secundisque ventis procurrentem, inhibere ac detinere possit.

*Pisciculus tenuis, magnis sed navibus, obstat,
Et minima in magnis esse cavenda docet.*

NIHIL ALIUD SUPEREST.

Mundum contemnere, parvique æstimare omnia, quæ eò continentur, non tantùm Sacræ nos docent Literæ, sed & profanæ. Ac si rem sine affectu consideremus, id, quod edicit, docetque nos rerum mundanarum contemptum, Mundus est ipse. Consideremus attentè præmium ac mercedem, quam dat iis, qui se maximè ei addicunt, in eòque fiduciam collocant, quos maximè elevat atque attollit. Nam etiamsi aliquibus in hâc vitâ conferat amplissima Regna ac dominia, faciendo eos Monarchas majoris partis terræ, atque ut nomina eorum venerationi sint, iisque ab Oriente ad occidentem usque præstetur obsequium, ad ultimum tamen & ad rei summam ex tantâ magnitudine non plus terræ iis relinquit, quàm ubi angustissimè in tristi sepulturâ cubare possint. Ac quod ipsi quidem solùm ex omnibus thesauris atque divitiis secum auferunt, supellex tam exilis atque vile est Lineum. Hoc cùm intelligeret felix ac fortis ille *Saladinus Rex Ægypti*, cui tam prosperè omnia in Vitâ successerunt, moriens mandavit, ut in funere suò indusium hastæ longiori imponeretur, ac, qui hastam gestaret, altâ voce exclamaret, *solum illud sibi ex tantò Imperiò, & quas possederat, divitiis relictum esse.* Id quod hòc Emblemate atque inscriptione, NIHIL ALIUD SUPEREST, refertur.

HUMANARUM RERUM
CONTENTUS

*Pro cunctis opibus, pro Majestate verendâ,
Hoc superest unum, cætera mortis erant.*

HUMANARUM RERUM CONTENTUS.

Licet meritò credamus iis, qui nobis rerum terrenarum contemptum inculcant suadentque, eò, quòd & ipsi hoc præstiterint, mundum contemserint, parvi omnia ejus magnalia aestimaverint, ac se ipsos sponte suâ ac propriâ voluntate deliciis, quas mundus suppeditat, privaverint; attamen ego in eâ sum sententiâ, non minùs nos movere posse exempla illorum, qui, postquàm se omnibus deliciis ac voluptatibus mundi immerserunt, dolum nobis deinde detegunt ac certos nos reddunt, omnia Mundi esse vanitatem. Id quod Emblemata *Sepultura Sardanapali, cui statua ejus manum elevantis, ac talitrò digitorum duorum, omnia se nec tanti aestimare, secundùm Athenæum, indicantis imposita est*, atque inscriptio, HUMANARUM RERUM CONTENTUS, repræsentat. Hoc scilicet Epitaphium vita tam vitiosa, qualis Sardanapali fuit, merebatur, innuens, omnia, quæ tanti in hâc vitâ aestimantur, ne talitrò quidem digna esse, cùm appareat, quid de iis Sardanapalus, postquam jam abundè omnibus mundi deliciis exatiatus fuit, statuerit.

*Omnia sunt hominum crepitacula vana putanda,
Conditus exemplo hîc Sardanapalus erit.*

RES EST MAGNA TACERE.

Magna Virtus tacere est. Cæterum, cum sermo res sit tam utilis, atque necessaria hominibus, quâ nimirum à bestiis differunt, iisque antecellunt, videri possit, quantum quis plus loquendo proferat, tantum eum esse majori ratione præditum. Attamen, non ita se res habet, atque contrarium potius verum est, cum in nullâ re minus se ratione regi, ostendant homines, quam in multi loquendo ac sermone superfluendo. Ac licet labore multo constet Eloquentia, sine dubio tamen res magis difficilis est, scientiam tacendi comparare. Id quod Emblemata *Tantali* designat, cui pro mercede loquacitatis poena imposita fuit, ut aque oretenus immersus bibere eam non posset, neque proxime sibi apposita poma gustare, atque Emblemati illud Martialis adscriptum legitur: RES EST MAGNA TACERE. Quippe sæpius accidit, ut qui nimium deblateraverat, exciderit bonis illis, quæ ei opinione æque omnium propinqua erant, ac fructus & aqua ori Tantali fuerunt. Quam fabulam, utpote vulgo notam, recitandam hic non existimavimus.

*Si tacitus vefci potuiffet Tantalus, undis
Nec capture cibum nec teneretur aquas.*

HOMINEM TE ESSE COGITA.

Nulla res homini Christiano magis necessaria atque utilis est, quàm sui ipsius cognitio. Si enim se ipsum cognoscit, minimè superbiat; cùm videat, se pulverem esse atque cinerem, tùm nec magni æstimabit ea, quæ in mundò sunt, dum quàm citissimè hæc sibi derelinquenda esse animadvertit. Hoc sibi ob oculos assiduè ponere, remedium optimum est incuriositatis ac neglectûs officii, quod qui observat, quietè vitam transiget, agnoscens calamitates sibi obvenientes meritum se esse, quas patienter feret, neque eum prospera nimium attollent, dum nullò suò meritò ea sibi contingere confitebitur. Hanc cognitionem Antiqui, licet verâ fide destituti, tanti ad conservandam Virtutem fecerunt, ut de Magnò illò Philippò, Rege Macedoniæ, referatur, postquam in pugna ad Chæromeam Athenienses devicisset, ne hæc gloriâ ultrà, quàm par est, efferretur, atque insolesceret, in mandatis eum ministris suis dedisse, ut quòvis mane, cùm eum ex somnò excitassent, primum omnium rerum hæc ei verba inculcarent; Surge Rex & hominem te esse memento. Res digna omninò, quæ perpetuò memoriæ infigatur. Atque id est, quod ultimò hòc *Mortis* Emblemate atque adscriptò monitò, HOMINEM TE ESSE COGITA, insignitur.

*Quanquam victor ovax, mortalem te esse memento:
Destruere, vince Orbem; Denique talis eris.*